

Maak werk van je idealen

Politiek programma 2022

Laatst bijgewerkt: 24 augustus 2022. Bijwerkingen na voorjaarscongres 2022.

Inhoudsopgave

1	DIERENRECHTEN	5
1.1	CONSUMEREN VAN DIERLIJKE PRODUCTEN	5
1.2	DIERPROEVEN	5
1.3	DIEREN ALS VERMAAK	2
	<i>Dieren tentoongesteld</i>	2
	<i>Sport met dieren</i>	3
	<i>Evenementen en circussen</i>	3
1.4	DIEREN IN KLEDING	3
1.5	JACHT	3
1.6	WAARBORGEN WELZIJN WILDE DIEREN	4
1.7	HUISDIEREN	4
	<i>Houden van huisdieren</i>	4
	<i>Broedfok</i>	5
	<i>Dieren in de zorg</i>	5
1.8	DIERENMISHANDELING	5
	<i>Dierenpolitie</i>	5
	<i>Opvang</i>	6
	<i>Noodhulp</i>	6
1.9	DIEREN EN DE OVERHEID	6
1.10	DIEREN IN HET ONDERWIJS	7
2	DUURZAME PRODUCTIE	1
2.1	KRINGLOPEN KOESTEREN (PRODUCTIE EN AFVAL)	1
	<i>Grondstoffen en afval</i>	1
	<i>Kleding</i>	2
	<i>Fiscale maatregelen</i>	2
	<i>Voedselverspilling</i>	2
	<i>Voorbeeld overheid</i>	2
2.2	ENERGIE NAAR AARDSE DRAAGKRACHT (ENERGIE)	3
	<i>Klimaat en milieu</i>	3
	<i>Fossiele brandstof</i>	3
	<i>Duurzame energie</i>	3
	<i>Energiebesparing</i>	4
	<i>Kernenergie</i>	5
2.3	GROEN VERBOUWEN (LANDBOUW)	5
	<i>Duurzame voedselvoorziening</i>	5
	<i>Genetische manipulatie en klonen</i>	5
	<i>Veehouderij</i>	6
	<i>Visserij</i>	6
3	EEN GEZONDE SAMENLEVING	8
3.1	EEN GEZONDE LEVENSTIJL (VOEDSEL EN SPORT)	8
	<i>Preventie</i>	8
	<i>Promotie van gezonde voeding</i>	8
	<i>Promotie van sport</i>	2
3.2	WE ZORGEN VOOR ELKAAR (GEZONDHEIDSZORG)	2
	<i>Financiering</i>	2

<i>Alternatieve genezers</i>	3
<i>Abortus</i>	3
<i>Euthanasie en hulp bij zelfdoding</i>	3
<i>Orgaandonatie</i>	4
<i>Seksuele gezondheid</i>	4
<i>Drugsbeleid</i>	4
4 EEN GEZONDE OMGEVING	5
4.1 GEEF DE NATUUR DE RUIMTE.....	5
<i>Natuurbescherming</i>	5
<i>Natuurgebieden</i>	5
<i>Natuur in de omgeving</i>	2
<i>Water</i>	2
<i>Leegstand</i>	3
<i>Ongebruikt terrein</i>	3
<i>Fiscale maatregelen</i>	3
4.2 BEWEGEN OVER DE PLANEET (MOBILITEIT).....	4
5 ONDERWIJS, WETENSCHAP, KUNST EN CULTUUR	5
5.1 LEREN VOOR DE TOEKOMST (ONDERWIJS).....	5
<i>Het doel van onderwijs</i>	5
<i>Basisonderwijs en voortgezet onderwijs</i>	5
<i>Middelbaar beroepsonderwijs</i>	2
<i>Betaalbaarheid</i>	2
<i>Activiteiten naast de studie</i>	2
<i>Duurzaamheid in het onderwijs</i>	2
<i>Inclusief onderwijs</i>	3
<i>Privacy in het onderwijs</i>	3
5.2 WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD DE TOEKOMST IN (WETENSCHAP).....	3
5.3 EEN EXPRESSIEVE SAMENLEVING (KUNST EN CULTUUR).....	3
6 DEMOCRATIE, BESTUUR, JUSTITIE & VEILIGHEID	5
6.1 IEDEREEN WORDT GEHOORD (DEMOCRATIE).....	5
6.2 EEN OVERHEID VOOR DE BURGER (BESTUUR).....	5
<i>Koningshuis</i>	2
<i>Demonstreren</i>	2
6.3 EEN EERLIJKE RECHTSSTAAT (JUSTITIE & VEILIGHEID).....	2
<i>Veiligheid</i>	2
7 VIER ELKAARS VERSCHILLEN	3
7.1 VRIJE LIEFDE ALS JEZELF (LHBTIQA+).....	3
7.2 SAMEN TEGEN RACISME.....	2
7.3 EEN TOEGANKELIJKE SAMENLEVING.....	2
7.4 SEKSUELE VRIJHEID EN VEILIGHEID.....	3
<i>Gelijke en integere behandeling van sekswerkers</i>	3
8 INTERNATIONAAL BELEID	4
8.1 EUROPA.....	4
8.2 INTERNATIONAAL MILIEUBELEID.....	4

8.3	ECOCIDE	4
8.4	BUITENLAND.....	2
8.5	VLUCHTELINGEN.....	2
8.6	WERELDHANDEL.....	3
8.7	DEFENSIE	3
9	ECONOMIE, ARBEID & SOCIALE ZEKERHEID.....	5
9.1	EEN ECONOMIE DIE VOOR ONS WERKT	5
	<i>Transitie</i>	5
	<i>Fiscaal</i>	2
	<i>Financiële markten</i>	2
9.2	WERKEN NAAR EEN BETERE TOEKOMST (ARBEID)	2
	<i>Werk en inkomen</i>	2
9.3	MOGELIJKHEDEN VOOR IEDEREEN (SOCIALE ZEKERHEID)	2
	<i>Wonen</i>	3
	<i>Uitkeringen</i>	3
	<i>Pensioen</i>	3
	<i>Basisinkomen</i>	4
10	TECHNOLOGIE VOOR DE TOEKOMST	5
10.1	BAAS OVER JE EIGEN GEGEVENS	5
10.2	VRIJHEID IN EEN DIGITALE WERELD	2

1 Dierenrechten

1 Bij iedere vorm van omgang van mensen met dieren moet een zorgvuldige afweging plaatsvinden
2 tussen de belangen van mensen en de belangen van dieren. Naarmate het menselijk belang minder
3 noodzakelijk is en de gevolgen voor de dierlijke belangen schadelijker zijn, vermindert de morele
4 rechtvaardiging om de belangen van dieren aan te tasten. Dieren zijn levende wezens met bewustzijn,
5 gevoel, behoeftes en belangen. Ze hebben uit zichzelf een belangrijke waarde. Hier wordt in de omgang
6 met dieren echter zelden rekening mee gehouden. Dieren worden ondergeschikt gemaakt aan de
7 menselijke belangen. Uiteindelijk moeten wij van de gedachte af dat dieren zonder meer voor elk
8 menselijk doel ingezet kunnen worden en erkennen dat zij geen gebruiksvoorwerpen zijn.

1.1 Consumeren van dierlijke producten

9 Wanneer het gaat om de fok van, de huisvesting van, het transport van en het doden van dieren voor
10 consumptiedoeleinden, wegen de belangen van dieren veel zwaarder dan de belangen van mensen. Het
11 menselijk belang is op z'n hoogst triviaal. Mensen hebben geen dierlijke producten nodig voor een
12 gezonde levensstijl. Het gaat mensen om de smaak of de textuur. Het dierlijke belang is daarentegen
13 fundamenteel. Al hun belangen en vrijheden zijn ervan afhankelijk dat wij hen niet fokken, huisvesten,
14 transporteren en doden voor consumptiedoeleinden. De fok van, de huisvesting van, het transport van
15 en het doden van dieren voor consumptiedoeleinden is dan ook immoreel.

- 16 ○ De fok van, het gevangen houden van, het transport van, de uitbuiting van en het doden van
17 dieren voor consumptie doeleinden wordt verboden.
- 18 ○ De verkoop en export van dierlijke producten wordt op termijn verboden.

19 Totdat dit is bereikt worden onderstaande maatregelen uitgevoerd:

- 20 ○ Een taks op dierlijke producten wordt ingevoerd die meteen wordt geïnvesteerd in beter
21 dierenwelzijn.
- 22 ○ De huidige eis voor het 3-sterren beter leven keurmerk wordt de minimumeis in Nederland.
- 23 ○ Een verbod op het onverdoofd ritueel slachten van dieren wordt ingevoerd.
- 24 ○ Diertransporten worden beperkt tot maximaal twee uur en de maximum temperatuur waarop
25 transport is toegestaan wordt 25 graden Celsius.
- 26 ○ De wet die bepaalt dat dieren onnodige pijn, stress en angst bespaard moet worden voorafgaand
27 aan de slacht wordt strikt nageleefd. Dit gaat nog te vaak fout.
- 28 ○ Uitzonderingen op de verplichte bedwelming worden niet langer toegestaan.
- 29 ○ De overheid moet alle schakels van de veehouderij controleren in plaats van dit over te laten aan
30 de sector zelf, ook via permanent cameratoezicht.
- 31 ○ Doorgefokte diersoorten als dikbilkoeien en plokippen worden verboden alsook het ten onrechte
32 gedoogde houden van vleeskonijnen, waterbuffels, struisvogels en dromedarissen.
- 33 ○ Voor het vergassen en levend versnipperen van eendagshaantjes is geen plek meer.
- 34 ○ Voor de laatste maar zeer kritieke momenten in het leven van de dieren worden ook de
35 transportsector en slachthuizen aangepakt.

1.2 Dierproeven

36 In Nederland worden elk jaar meer dan een miljoen gewervelde proefdieren gebruikt. Hiervan wordt maar
37 de helft daadwerkelijk gebruikt in experimenten, de rest is overtollig. In veel wetenschappen zijn
38 dierproeven nog een onaantastbare norm. Het opzettelijk ziek- en doodmaken van dieren is echter uit de
39

42 tijd. Proefdier vrije modellen worden ontwikkeld en zijn in de praktijk vaak zelfs beter dan het diermodel,
43 dat afwijkt van de mens.

- 44 ○ Alle dierproeven worden verboden.

45

46 Totdat dit is bereikt worden onderstaande maatregelen uitgevoerd:

- 47 ○ Nederland investeert in het ontwikkelen van alternatieven voor dierproeven en probeert deze
48 sneller in de praktijk toe te passen.
- 49 ○ Aanvragen voor dierproeven worden uitgebreid getoetst door een onafhankelijke commissie en
50 worden pas na uitgebreide literatuurstudie ingediend.
- 51 ○ Nederland maakt een einde aan het fokken en doden van 'overtollige' proefdieren.

52

53 Nederland maakt een einde aan de geheimzinnige sfeer rondom dierproeven. De geheimzinnige sfeer
54 wordt zo snel mogelijk weggenomen door alle resultaten van proefdieronderzoek bekend te maken
55 middels een openbare databank – dit voorkomt ook dat niet geslaagde, dus niet gepubliceerde
56 dierproeven meerdere malen worden uitgevoerd.

- 57 ○ Burgers en maatschappelijke organisaties krijgen de mogelijkheid bezwaar te maken tegen
58 geplande dierproeven.
- 59 ○ De rechter kan zich uitspreken over de naleving van de Wet op Dierproeven.
- 60 ○ Biotechnologie, oftewel het genetisch veranderen van dieren en onderzoek met primaten wordt
61 per direct verboden.

62 **1.3 Dieren als vermaak**

63 Dieren worden op allerlei manieren gebruikt voor menselijk vermaak: denk aan circussen, volksspelletjes,
64 kunstuitingen, levende kerststallen en media-optredens. Dierenwelzijn is hierbij lang niet altijd
65 gegarandeerd, want dieren krijgen te maken met stress, vervoer en gebrekkige huisvesting.

66 *Dieren tentoongesteld*

67 In dierentuinen en kinderboerderijen worden dieren tentoongesteld voor het menselijke vermaak. PINK!
68 vindt dat het welzijn van de dieren hierbij voorop moet staan. Veelal echter worden dieren opgesloten in
69 kooien en op kleine terreinen en niet in hun natuurlijke omgeving, en dat draagt natuurlijk weinig bij aan
70 het educatieve aspect en de waardering voor dieren. Kinderen leren zo juist dat het normaal is om dieren
71 onder deze omstandigheden te houden ter menselijk vermaak. Daarbij zorgt het voor apathisch en
72 stereotiep gedrag bij de dieren.

- 73 ○ De huidige dierentuinen in Nederland worden omgevormd tot (tijdelijke) opvangcentra voor
74 dieren die zich niet in hun leefomgeving kunnen handhaven of daarin niet teruggezet kunnen
75 worden.
- 76 ○ De Huisvestingseisen voor de dieren worden flink aangescherpt.
- 77 ○ In kinderboerderijen moet het dierenwelzijn voortaan centraal staan, alleen zo kunnen kinderen
78 leren hoe met dieren om te gaan. Hier komen strenge wettelijke eisen voor.
- 79 ○ Het fokbeleid wordt aangescherpt zodat kinderboerderijdieren niet meer naar de slacht worden
80 afgevoerd.

81 *Sport met dieren*

82 Bepaalde vrijetijdsbestedingen met dieren worden aangeduid als 'sport'. Hengelen is een typisch
83 voorbeeld. Het is een vorm van jacht. Het is zeer stressvol, pijnlijk en dodelijk voor vissen en andere in het
84 water levende dieren. Daarom moet het worden verboden. Tot die tijd willen we het flink ontmoedigen.
85 Vaak is het slecht gesteld met het welzijn van paarden en pony's die voor allerlei sporten gebruikt
86 worden; deze zeer sociale kuddedieren die bewegingsvrijheid nodig hebben, staan het grootste deel van
87 de tijd alleen in een box. Tijdens de 'sport' worden zij vaak zwaar belast en verkeerd bereden. Daarnaast
88 is paardrijden een vorm van (onnodig) diergebruik.

- 89 ○ Tot een verbod op paardensport wordt ingevoerd streven we naar het verminderen van
90 dierenleed.
- 91 ○ Nederland krijgt een Paardenbesluit dat rekening houdt met natuurlijke behoeften zoals
92 weidegang en contact met soortgenoten.
- 93 ○ Strengere regels worden ingevoerd om het welzijn bij het berijden te waarborgen.

94

95 Maneges worden omgevormd tot opvangcentra waar het welzijn van paarden vooraan staat.

- 96 ○ Paardenmarkten en schadelijke trainingsmiddelen worden verboden.
- 97 ○ Wedstrijdvluchten met duiven worden verboden, bij de duivensport sterven veel duiven van
98 uitputting.

99 *Evenementen en circussen*

100 Het gebruik van alle dieren in circussen en het verhuren van dieren voor evenementen wordt verboden,
101 evenals aan het dolfinarium als dierentuin. Er komt een tijdelijke opvang voor gestrande zee(zoog)dieren
102 in plaats van het huidige Dolfinarium.

- 103 ○ Dieronvriendelijke gebruiken als zwientje tikken, levende kerststallen, ganstrekken en het rapen
104 van kievitseieren worden verboden.
- 105 ○ Een gedragscode voor het gebruik van dieren in kunst of media wordt ingevoerd.

106 **1.4 Dieren in kleding**

107 De import en verkoop van honden-, katten- en zeehondenbont is al jaren verboden, evenals het fokken
108 van chinchilla's en vossen. Nertsen fokken is verboden. Helaas is bont nog volop te zien in het Nederlandse
109 straatbeeld, voornamelijk kragen van wasbeerhonden die in China op een vreselijke manier opgefokt en
110 gedood worden. Veel mensen zijn zich hiervan niet bewust. Hetzelfde geldt voor de dieronterende
111 manieren waarop soortgelijke producten worden verkregen, zoals dons, slangenleer en angorawol. PINK!
112 wil hiervoor bewustzijn te creëren.

- 113 ○ Zolang Nederland nog geen verbod heeft op de verkoop van bont wordt een labelplicht op bont,
114 wol, leer, veren en zijde in kleding en andere dierlijke producten ingevoerd, ook wanneer het gaat
115 om onderdelen of kleine hoeveelheden.
- 116 ○ Het fokken en doden van dieren voor hun vacht, huid of veren wordt verboden.
- 117 ○ Nederland voert een import- en verkoopverbod in op bont, wol, leer, veren en zijde.

118 **1.5 Jacht**

119 Onder het mom van 'populatiebeheer' worden jaarlijks twee miljoen dieren dood en twee miljoen dieren
120 aangeschoten enkel voor het plezier van de jagers. Jonge dieren verhongeren moederloos,
121 partnerverbanden en groepsdynamiek worden aan flarden geschoten. De jacht werkt averechts doordat

122 het wegvallen van grote delen van de populatie de reproductie stimuleert. Hengelen is een typisch
123 voorbeeld. Het is, vergelijkbaar met de jacht, zeer stressvol en pijnlijk voor vissen, of zelfs dodelijk.
124 Daarom moet het worden verboden. Tot die tijd willen we het flink ontmoedigen.

- 125 ○ Overheden zoals waterschappen bieden geen podium meer aan sportvissersverenigingen.
- 126 ○ Een verbod op de plezierjacht, ook onder de noemer populatiebeheer.
- 127 ○ Als er een dringende reden is zoals ernstig lijden wordt de beslissing over levenseinde van dieren
128 genomen onder regie van de overheid.
- 129 ○ Afschotvergunningen worden niet meer afgegeven.
- 130 ○ Faunabeheereenheden worden afgeschaft.
- 131 ○ Verwilderde katten worden niet langer afgeschoten maar gevangen, gecastreerd of gesteriliseerd
132 en teruggezet.
- 133 ○ Illegale jachtpraktijken worden streng bestraft en beter gecontroleerd.
- 134 ○ Het organiseren en adverteren van jachttoerisme wordt in Nederland verboden.

135 **1.6 Waarborgen welzijn wilde dieren**

136 Ernstig leed bij wilde dieren wordt niet alleen door mensen, maar ook door de natuur zelf veroorzaakt.
137 Denk daarbij bijvoorbeeld aan ziektes of verhongering. Het zou goed zijn als mensen zouden ingrijpen in
138 de natuur om zulk dierenleed te beperken. De praktische kant hiervan is echter ingewikkeld en moet nog
139 uitgebreid onderzocht worden. Zulke ingrepen mogen namelijk niet de intrinsieke waarde van de natuur
140 of het welzijn van andere bewoners van het ecosysteem onevenredig schaden.

- 141 ○ De overheid richt een wetenschappelijk bureau op dat onderzoekt hoe mensen zowel effectief als
142 verantwoord het welzijn van wilde dieren kunnen verbeteren. Dit bureau kan bijvoorbeeld
143 onderzoek doen naar toepassingen van pijnstilling, contraceptie of vaccinatie voor wilde dieren
144 die daarbij gebaat zijn.

145 **1.7 Huisdieren**

146 In Nederland worden zo'n 28 miljoen huisdieren als honden, katten, konijnen en exoten gehouden. Al te
147 vaak worden deze dieren gezien als hebbeding, speelgoed of accessoire. Hun welzijn komt in gevaar door
148 de manier waarop ze worden gefokt, verhandeld, gehouden en verzorgd. Wetten zijn er hiervoor
149 nauwelijks of worden slecht gehandhaafd. Dierenwelzijn is ondergeschikt aan de huisdierensector die
150 jaarlijks 2 miljard omzet draait. Veel als huisdier gehouden dieren zijn vanwege hun aard en behoeften
151 niet geschikt om thuis te houden. Daarom moet ook deze dieren bescherming worden geboden.

152 *Houden van huisdieren*

153 Een zo volledige mogelijke positieflijst wordt opgesteld en gehandhaafd waarop alle dieren staan die als
154 huisdier gehouden mogen worden. Het dier staat hierbij centraal.

- 155 ○ Verkoop van dieren via internet, in dierenpeciaalzaken, door fokkers en in tuincentra wordt
156 verboden. Totdat dit van kracht is, wordt een bedenktijd verplicht en worden er criteria
157 gesteld aan de omstandigheden waarin het dier zal worden gehouden.
- 158 ○ Door de verkooppunten van dieren te beperken worden impulsaankopen voorkomen. Veel dieren
159 zijn het slachtoffer van impulsaankopen.
- 160 ○ Dierenbeurzen worden verboden.

- 161   ○ Strikte welzijnsnormen worden ingevoerd voor dierenbenodigdheden als hokken, kooien, riemen
162   en trainingsmateriaal. Kleine hokken, viskommen en schokbanden voor hondentraining worden
163   verboden. Veel mensen schrikken van hun dierenartsrekening, want deze zijn vaak erg hoog.
164   ○ Zorg voor dieren is geen luxe goed, en daarom moet de BTW voor dierenartsen van het hoge
165   naar het lage tarief en komen er meer klinieken en spreekuren voor minima.

166 *Broedfok*

- 167   ○ Fokkers en handelaren krijgen een vergunningplicht zodat de overheid toezicht kan houden op de
168   sector.
169   ○ Een sluitende identificatie en registratie voor alle dieren wordt ingevoerd.
170   ○ In de rasdierfokkerij staat het welzijn in plaats van het uiterlijk voorop.
171   ○ Extreme uiterlijke kenmerken en inteelt worden verboden.
172   ○ Bij huisdieren wordt een welzijnskeurmerk tegenhanger van de stamboom.

173 *Dieren in de zorg*

- 174   Huisdieren spelen een belangrijke rol in ons leven, ook als we zorg nodig hebben. Het is belangrijk dat
175   ouderen in een verzorgingshuis hun huisdier bij zich kunnen houden. Ook worden dieren tegenwoordig
176   steeds vaker ingezet voor therapie.
177   ○ Het welzijn van dieren moet te allen tijde gewaarborgd zijn.
178   ○ Dieren moeten hun natuurlijke gedrag kunnen vertonen, niet alle dieren zijn geschikt voor het
179   assisteren bij therapie.
180   ○ Dieren mogen niet gedwongen worden of overbelast raken bij het assisteren van mensen.
181   ○ Dieren die niet van nature solitair zijn mogen niet apart gehouden worden om uitsluitend ingezet
182   te worden om te werken.
183   ○ Als mensen thuis zorg nodig hebben wordt ook voorzien in hulp bij de zorg voor de aanwezige
184   dieren.

185 **1.8 Dierenmishandeling**

186   Verminking en verwaarlozing van dieren is onacceptabel. Het bestrijden van dierenmishandeling krijgt op
187   dit moment weinig prioriteit in Nederland; de pakkans is erg klein, de straffen zijn laag en de wet biedt
188   weinig houvast tot vervolging van dierenbeulen.

189 *Dierenpolitie*

- 190   ○ De dierenpolitie blijft bestaan en krijgt voldoende bevoegdheden voor opsporing en aanhouding
191   van dierenbeulen.
192   ○ De wet wordt aangepast zodat verwaarloosde en mishandelde dieren veel sneller in beslag
193   genomen kunnen worden en de eigenaar een levenslang houdverbod krijgt.
194   ○ Bij het Functioneel Parket wordt een officier van justitie Dierenmishandeling aangesteld.
195   ○ Dieren die in beslag genomen zijn wegens mishandeling of verwaarlozing gaan niet meer terug
196   naar de eigenaar, maar worden na een herstelperiode herplaatst bij particulieren.
197   ○ Doorverkoop van in beslag genomen dieren aan de handel of de slacht wordt verboden.
198   ○ Dierenmishandeling wordt altijd vastgesteld door een onafhankelijk dierenarts en/of
199   gedragsdeskundige.

- 200   ○ Bij melding van dierenmishandeling komt de dierenpolitie ter plaatse om de situatie te bekijken,
201   en indien mogelijk het probleem te verhelpen. Hier komt landelijk beleid voor dat in het hele land
202   nageleefd wordt.

203 *Opvang*

- 204   ○ Dierenasielen en –ambulances worden ondersteund bij professionalisering.
205   ○ Het netwerk van opvangcentra en dierenambulances wordt landelijk dekkend, waarbij de
206   overheid zorg draagt voor voldoende financiering.
207   ○ Gemeenten betalen de wettelijk verplichte bijdrage aan dierenopvangen voor het opvangen van
208   zwerfdieren en gedumpte dieren die in de betreffende gemeente zijn gevonden.
209   ○ De huisdierensector betaalt mee aan de opvang en verzorging van gevonden en afgestane dieren
210   middels een opvangfonds waar per verkocht dier een bijdrage wordt gestort.
211   ○ Het BTW-tarief voor de herplaatsing van dieren gaat van het hoge naar het lage tarief.
212   ○ Gedwongen afstand van dieren van mensen die zorg nodig hebben wordt voorkomen door
213   versoepeling van het huisdierenbeleid voor zorginstellingen.

214 *Noodhulp*

- 215   Noodhulp is nu nog gericht op mensen en niet op dieren. Dit terwijl de getroffen dieren dezelfde of nog
216   ergere overlast kunnen ondervinden.
217   ○ Dieren krijgen een vaste plaats in de draaiboeken van hulpdiensten en in rampenplannen.
218   ○ Dierenambulances krijgen net als andere hulpdiensten vergunningen om snel ter plaatse te
219   kunnen zijn en noodhulp te verlenen aan dieren.

220 **1.9 Dieren en de overheid**

- 221   ‘Schadelijke’ diersoorten worden op grote schaal bestreden met als enige resultaat de dood van vele
222   dieren. PINK! vindt dat wilde dieren alleen mogen worden gedood als er zeer dringende redenen voor
223   zijn, bijvoorbeeld als het dier lijdt of de volksgezondheid ernstig wordt bedreigd. De wet- en regelgeving
224   met betrekking tot de bescherming van wilde dieren en planten wordt strikt gehandhaafd zodat
225   voorkomen wordt dat dieren in kwetsbare perioden worden verstoord en bijvoorbeeld in grasmaaiers
226   terechtkomen.
227   ○ De beslissing en uitvoering van het doden van dieren komt in handen van de overheid.
228   ○ Dieren in de Oostvaardersplassen krijgen beschutting en toegang tot omliggende bossen,
229   waaronder een verbinding met de Veluwe.
230   ○ De wet- en regelgeving met betrekking tot de bescherming van wilde dieren en planten wordt
231   strikt gehandhaafd zodat voorkomen wordt dat dieren in kwetsbare perioden worden verstoord
232   en bijvoorbeeld in grasmaaiers terechtkomen.
233   ○ Prikkelraad in natuur wordt verwijderd.
234   ○ Ganzenvergassingen stoppen, ganzen moeten voortaan naar andere gebieden worden gelokt en
235   geweerd van plekken waar zij niet gewenst zijn met onaantrekkelijke gewassen.
236   ○ Muskusrattenbestrijding stopt, de tientallen miljoenen euro's die dan vrijkomen kunnen naar
237   versterkte dijkbewaking.
238   ○ Afrasteringen langs wegen en dorpskernen weren zwijnen en herten
239   ○ Een nachtelijke snelheidsbeperking op wegen langs natuurgebieden wordt ingevoerd wat zorgt
240   voor minder dierlijke verkeersslachtoffers.

- 241   ○ Opvangcentra voor in het wild levende dieren worden geholpen bij de professionalisering en
242   financieel ondersteund.

243 **1.10 Dieren in het onderwijs**

244 Dierproeven horen niet thuis in het onderwijs.

- 245   ○ Het gebruik van dieren in practica wordt afgeschaft.
246   ○ Zolang de volledige afschaffing nog niet gerealiseerd is, worden leerlingen proactief gewezen op
247   de huidige mogelijkheid om deze practica te weigeren.
248   ○ Alternatieven voor dierproeven komen beschikbaar in het onderwijs en de alternatieven worden
249   meer onder de aandacht gebracht.
250   ○ Een (overheids-) campagne wordt gestart om leerlingen en onderwijsinstellingen op de hoogte te
251   brengen van de rechten van dierproefweigeraars en de beschikbare alternatieven: nee zeggen
252   mag!

2 Duurzame productie

1 Het is belangrijk dat we over 50 jaar ook nog kunnen voorzien in voedsel, grondstoffen, schoon water
2 en schone lucht. Voor ons, maar ook voor de toekomstige generaties. Het huidige consumptiegedrag
3 moet aangepast worden om dit te bereiken, net als het milieubeleid dat een stuk strenger moet, willen
4 we binnen de draagkracht van de Aarde blijven. Op dit moment raken de gestelde klimaatdoelstellingen
5 door de economische crisis uit beeld en neemt het gebruik van fossiele brandstoffen toe. Als dit zo blijft
6 zijn de gevolgen enorm: een hogere zeespiegel, overstromingen, mislukte oogsten, honger en
7 conflicten. Als we willen voorkomen dat het leven al in de tweede helft van deze eeuw heel
8 onaangenaam wordt, moeten er nú maatregelen genomen worden.

9 2.1 Kringlopen koesteren (productie en afval)

10 *Grondstoffen en afval*

11 Grondstoffen zijn beperkt in deze wereld, en daarom moeten we er zorgvuldig mee omgaan. PINK! is
12 voorstander van het zoveel mogelijk gescheiden inzamelen van glas, plastic, blik en kleding, vanwege het
13 milieuvoordeel waarbij hergebruik altijd de eerste voorkeur heeft. In het bijzonder wordt het probleem
14 van plastic soep aangepakt, waarbij niet afbreekbare plastics steeds kleiner worden en een nog
15 onoplosbare en blijvende bedreiging vormen voor dierenwelzijn, gezondheid en gehele ecosystemen.

- 16 ○ Aan de ontwerpen van producten worden strengere eisen opgesteld wat betreft hergebruik en
17 gebruiksduur.
- 18 ○ Fabrikanten worden gestimuleerd een grondstoffenboekhouding bij te houden.
- 19 ○ Leaseconstructies waarbij de bedrijven eigenaar blijven van een product en de klant alleen een
20 dienst afneemt, worden gestimuleerd omdat de producent zo meer grondstoffen kan recyclen.
- 21 ○ Het storten en verbranden van afval wordt extra belast. De statiegeldregeling wordt uitgebreid
22 naar alle blikjes en flesjes.
- 23 ○ Het oplaten van ballonnen wordt verboden.
- 24 ○ Het wordt in alle gemeenten mogelijk gemaakt om afval te scheiden.
- 25 ○ Om huis-aan-huisdrukwerk te ontvangen moet je jezelf kunnen aanmelden in plaats van
26 afmelden.
- 27 ○ Bedrijven die grootschalig vervuilen kunnen moeilijk worden aangepakt. Daarom moeten er
28 alleen nog maar tijdelijke milieuvergunningen afgegeven worden, die alleen worden verlengd als
29 het bedrijf kan aantonen dat het aan de voorwaarden heeft voldaan.
- 30 ○ Bij risicovolle fabrieken wordt controle en handhaving geïntensiveerd.
- 31 ○ Er komt een actieplan om plastic zwerfafval op land en in zeeën en oceanen (plastic soep) te
32 voorkomen en te bestrijden.
- 33 ○ Het gebruik van plastics wordt gereduceerd en belast.
- 34 ○ Het gebruik van plastic wegwerpbekertjes bij bedrijven wordt verboden. Bij het gebruik van
35 papieren wegwerpbekertjes wordt hergebruik of overgaan op duurzamere alternatieven actief
36 gestimuleerd.
- 37 ○ Er wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling en distributie van biologisch afbreekbare plastics en
38 wanneer deze beschikbaar zijn, worden organisaties verplicht hierop over te stappen.
- 39 ○ Hergebruik, recycling en correcte verwerking, in tegenstelling tot lozing, worden beloond en de
40 tegendelen bestraft.

41 *Kleding*

42 Het verduurzamen van de kledingindustrie kan en moet sneller gezien de grote hoeveelheid zoet water
43 en chemicaliën die worden gebruikt. De huidige wegwerpcultuur waarbij kleding in rap tempo
44 geproduceerd, weggegooid en vervangen wordt, is een groot onderdeel van dit probleem. De
45 kledingindustrie is een van de meest vervuilende industrieën ter wereld en verandering is noodzakelijk.

- 46 ○ Alle kleding die in Nederland wordt verkocht, wordt op een duurzame wijze geproduceerd, zonder
47 kinderarbeid. Om dit te realiseren, maakt de overheid afspraken met en stelt eisen aan de sector.
- 48 ○ De overheid zorgt door middel van accijns en extra importbelasting op ongewenste producten
49 dat leveranciers van duurzame producten een zeer gunstige concurrentiepositie hebben.

50 *Fiscale maatregelen*

51 Het belastingstelsel kan een stuk groener. Als milieubelastende activiteiten en producten en het gebruik
52 van schaarse grondstoffen meer belast worden, kan de belasting op arbeid fors omlaag: zo zet het
53 belastingstelsel mensen aan tot een duurzame leef- en productiewijze. Een lagere belasting op arbeid
54 is gunstiger voor het arbeidsklimaat. Door in Nederland en Europa milieuschadelijke subsidies en
55 kortingen af te schaffen kunnen we vijf tot tien miljard euro besparen en worden ook eerlijkere kansen
56 gecreëerd voor duurzame ondernemingen. In de praktijk houdt dit bijvoorbeeld in dat:

- 57 ○ De verpakkingbelasting opnieuw ingevoerd wordt, er een heffing komt voor bouwen op
58 onbebouwde grond, groene stroom minder belast wordt dan kolenstroom, diesel niet meer
59 vrijgesteld is van accijns, er een CO2-belasting komt en sierteelt onder het hoge BTW-tarief valt.
- 60 ○ De verpakkingenbelasting wordt opnieuw ingevoerd.
- 61 ○ Groene stroom wordt minder belast dan kolenstroom.
- 62 ○ Er is een CO2-belasting.
- 63 ○ Sierteelt valt onder het hoge BTW-tarief.
- 64 ○ Milieubelastende en schaarse grondstoffen worden evenredig belast.
- 65 ○ Subsidies en kortingen voor milieuschadelijke industrieën in Nederland en Europa worden
66 afgeschaft.

67 *Voedselverspilling*

- 68 ○ Plekken waar men met voedsel werkt, zoals supermarkten, restaurants en ziekenhuizen, doen er
69 alles aan doen om geen voedsel te verspillen. Het doel hiervan is dat eten niet langer weggegooid,
70 maar genuttigd wordt. Om dit voor bedrijven haalbaar te maken wordt gezocht naar een
71 aantrekkelijke oplossing voor dit probleem.
- 72 ○ Supermarkten en restaurants staan al het voedsel dat hiervoor in aanmerking komt af aan
73 voedselbanken.

74 *Voorbeeld overheid*

- 75 ○ De overheid koopt 100% duurzaam in.
- 76 ○ De overheid serveert volledig plantaardig, biologisch en regionaal of fairtrade voedsel in
77 bedrijfsrestaurants.
- 78 ○ De overheid gebruikt groene stroom en kraanwater. Flessenwater wordt niet meer geschonken.
- 79 ○ Duurzame kleine bedrijven hebben de voorkeur bij aanbestedingsprocedures.

- 80   ○ De overheid koopt duurzame innovaties in. Hiermee stimuleert de overheid nieuwe economische
81   bedrijvigheid zodat duurzame innovaties kunnen doorbreken op de markt.

82   **2.2 Energie naar aardse draagkracht (energie)**

83   *Klimaat en milieu*

84   Er is een aanzienlijke rol weggelegd voor de overheid bij het inperken van de milieuvervuiling en
85   klimaatproblemen.

- 86   ○ Nederland neemt met de Europese Unie een voortrekkersrol op zich om de opwarming van de
87   Aarde te beperken tot maximaal 1,5 graden Celsius.
- 88   ○ Er komt een klimaatwet waarin jaarlijks oplopende en bindende verplichtingen tot het reduceren
89   van broeikasgassen worden vastgelegd. Dit leidt ertoe dat in 2050 de netto-uitstoot van
90   broeikasgassen tot 0 wordt gereduceerd.
- 91   ○ Er wordt ingezet op technische innovaties en het afremmen van de huidige overconsumptie. Dit
92   is vereist voor het verminderen van broeikasuitstoot.
- 93   ○ De verborgen kosten van producten en diensten worden doorberekend in de verkoopprijs. Deze
94   verborgen kosten worden niet langer afgewenteld op de samenleving.
- 95   ○ Informatie over de milieu-impact van diensten en producten wordt toegankelijk en inzichtelijk
96   gemaakt.
- 97   ○ ‘Earth Overshoot Day’, de dag waarop wij het herstelvermogen van het Aarde overschrijden,
98   wordt ingesteld als jaarlijkse dag van nationale rouw.

99   *Fossiele brandstof*

100   PINK! wil per 2050 stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen. Fossiele brandstoffen zijn eindig
101   en brengen enorme schade toe aan mensen en de natuur.

- 102   ○ Er komen geen nieuwe kolencentrales bij en de bestaande centrales moeten zo snel mogelijk
103   worden gesloten.
- 104   ○ CO₂-opslag onder de Nederlandse (zee)bodem wordt niet toegestaan en geïmporteerd aardgas
105   wordt niet opgeslagen in lege gasvelden.
- 106   ○ Er worden geen vergunningen gegeven voor het winnen van schaliegas.
- 107   ○ Teerzandolie wordt niet langer geïmporteerd.
- 108   ○ Elektriciteit en gas dat is opgewekt door de verbranding of vergassing van restafval, mest en
109   dierlijke resten worden niet ondersteund of als ‘groen’ op de markt gezet. Deze zijn niet
110   duurzaam.
- 111   ○ Andere biobrandstoffen uit bijvoorbeeld maïs en palmolie worden in verband met ontbossing aan
112   strengere duurzaamheidscriteria onderworpen. Als hieraan niet wordt voldaan, worden deze niet
113   geïmporteerd.

114   *Duurzame energie*

115   Om ons te voorzien van ons resterende energiebehoefte moet energie uit duurzame bronnen worden
116   gehaald zoals zon, wind en water.

- 117   ○ Energieleveranciers worden verplicht een jaarlijks oplopend percentage aan duurzaam
118   opgewekte stroom te leveren. Zelf opgeleverde energie kan worden teruggeleverd aan het net
119   tegen saldering van de afgenomen stroom.

- 120 ○ Energiebedrijven betalen voor teruggeleverde energie een kostendeekkende vergoeding.
- 121 ○ Bewonerscollectieven mogen hun zelf opgewekte energie onderling uitwisselen zonder daarvoor
- 122 belasting te betalen.
- 123 ○ Zonnepanelen op gebouwen, langs snelwegen en rondom vliegvelden worden de norm.
- 124 ○ Windenergie wordt mogelijk gemaakt op plekken op land en zee waar dieren en natuur er geen
- 125 hinder van ondervinden.
- 126 ○ Er mag niet worden geheid bij het aanleggen van windmolens op zee ter bescherming van het
- 127 zeeleven.

128 *Energiebesparing*

- 129 PINK! wil een decentrale energievoorziening waarbij mensen en bedrijven zoveel mogelijk hun eigen
130 energie opwekken. Naast de energietransitie is ook energiebesparing nodig. Energiebesparing is een
131 logische bijdrage aan een duurzamer Nederland.
- 132 ○ Er komen betere wettelijke regelingen om bedrijven te verplichten hun energieverbruik te
  - 133 minderen door bijvoorbeeld onnodige verlichting aan banden te leggen.
  - 134 ○ Er komt een quotum voor energieverbruik per huishouden komen. Overschrijding van dit quotum
  - 135 leidt tot hogere energiekosten, vergelijkbaar met buiten je bundel bellen.
  - 136 ○ Kantoren krijgen voortaan een energielabel en bestaande woningen worden energiezuinig
  - 137 gemaakt.
  - 138 ○ Er worden strengere energie-eisen gesteld aan producten. Ook op wijkniveau kan veel worden
  - 139 bereikt door bijvoorbeeld systemen voor hergebruik van restwarmte.

140 *Kernenergie*

141 Kernenergie is geen alternatief voor fossiele brandstoffen, want het is ook een eindige energiebron en
142 brengt gevaarlijk afval met zich mee dat onnodige risico's en levensgevaar veroorzaakt. Bovendien houdt
143 het gebruik van kernenergie de transitie naar duurzame energie tegen.

- 144 ○ Er komen geen nieuwe kerncentrales bij en de bestaande kerncentrales worden zo snel mogelijk
145 gesloten.

146 **2.3 Groen verbouwen (landbouw)**

147 PINK! hecht veel waarde aan een duurzame voedselvoorziening, zodat toekomstige generaties niet in de
148 problemen zullen geraken door onze consumptiewijze. Hierbij is een andere denkwijze belangrijk: dieren
149 zullen niet langer gezien moeten worden als machines en landbouw niet als een industrie. Er moet
150 toegewerkt worden naar een meer plantaardige voedselvoorziening.

151 *Duurzame voedselvoorziening*

- 152 ○ De landbouw is regionaal en gifvrij en zorgt voor een eerlijk inkomen voor de boer.
- 153 ○ Er komt een eiwittransitie naar een meer plantaardig voedingspatroon en minder dierlijke
154 eiwitten is zeer belangrijk om te zorgen voor een duurzame voedselvoorziening voor iedereen.
155 PINK! vindt dat de overheid een belangrijke rol speelt in deze overgang.
- 156 ○ Er wordt een vleestaks ingevoerd.
- 157 ○ Ontwikkelingen naar plantaardige vlees-, zuivel- en visvervangers worden ondersteund en een
158 plantaardig voedingspatroon wordt gepromoot.
- 159 ○ De landbouw wordt onafhankelijk van fossiele grondstoffen (kunstmest) en chemische
160 bestrijdingsmiddelen en de monoculturen maakt plaats voor een agro-ecologische landbouw met
161 wisselteelt. Natuurlijke ecosystemen vormen de basis voor de ontwerpen van voedselproductie.
162 Hierdoor hoeft er geen gebruik te worden gemaakt van extra water, bestrijdingsmiddelen of
163 dierlijke mest of kunstmest.
- 164 ○ Glastuinbouw gaat over op een gesloten kassysteem voor meer energiebesparing en duurzamer
165 worden door hergebruik van nutriënten en water.
- 166 ○ Bij de omslag naar duurzame gifvrije landbouw krijgen boeren hulp. Anders is dit voor hen niet
167 mogelijk. Daarom worden landbouwsubsidies op termijn afgeschaft, maar daar staat tegenover
168 dat boeren actief geholpen zullen worden om te schakelen.
- 169 ○ Biologische plantaardige producten worden gepromoot zodat boeren ook zonder subsidie een
170 eerlijke prijs krijgen voor hun product.
- 171 ○ Mensen gaan, zonder omwegen via subsidies, een reëlere prijs voor hun producten betalen, die
172 niet alleen bij tussenhandelaren blijft hangen.
- 173 ○ Mensen worden goed ingelicht over waar hun voedsel vandaan komt.
- 174 ○ Regionale landbouw wordt bevorderd. Stadslandbouw kan hierin ook een belangrijke rol spelen.
175 Houdbaarheidsdata moeten niet langer verspilling in de hand werken, een andere regelgeving
176 kan dit aanpakken.

177 *Genetische manipulatie en klonen*

178 Om dieren, planten en andere levensvormen te krijgen met de eigenschappen die we willen, gebruiken
179 we veredelingsstechnieken zoals klassieke veredeling, genetische modificatie en klonen. Om dieren, natuur

180 en milieu tegen de risico's hiervan te beschermen, moeten deze technieken aan een aantal voorwaarden
181 voldoen.

- 182 ○ Veredelings technieken worden niet toegepast op dieren als dieren daar last van hebben
- 183 ○ Veredelings technieken leiden niet tot meer gebruik van bestrijdingsmiddelen.
- 184 ○ Planten mogen dan ook niet resistent worden gemaakt tegen bestrijdingsmiddelen.
- 185 ○ Op veredelde planten is het kwekersrecht van toepassing. Octrooien op levensvormen zijn niet
186 toegestaan.
- 187 ○ Verplichte etiketten wijzen consumenten op producten waarin genetisch gemodificeerde planten
188 verwerkt zijn.

189 *Veehouderij*

190 De vee-industrie is wereldwijd verantwoordelijk voor 18% van de uitstoot van broeikasgassen, gebruikt
191 80% van de landbouwgrond en is verantwoordelijk voor de kap van tropisch regenwoud voor goedkoop
192 veevoer. De veehouderij is ook allerm minst bevorderlijk voor de biodiversiteit, schoon drinkwater en het
193 oplossen van de bijensterfte. Zolang het nog niet haalbaar is een einde te brengen aan de veehouderij,
194 zou Nederland als meest veedichte land ter wereld ten minste een voorbeeldfunctie moeten vervullen in
195 duurzaamheid en diervriendelijkheid door het inkrimpen van de veehouderij en mensen stimuleren
196 minder dierlijke eiwitten zoals vlees, eieren, melk en meer plantaardige eiwitten te consumeren.

- 197 ○ Er komen gesloten kringlopen. Dit houdt onder andere in dat veevoer niet meer uit Zuid-Amerika
198 komt maar regionaal verbouwd wordt. De mestproductie wordt afgestemd op wat er gebruikt
199 kan worden.
- 200 ○ De BTW op dierlijke eiwitten wordt verhoogd van 6 naar 21 procent. Vanuit het principe dat de
201 vervuiler betaalt, is het niet meer dan redelijk om de maatschappelijke kosten daarvan in rekening
202 te brengen bij wie dierlijke eiwitten wil eten of producten met deze eiwitten produceert.
- 203 ○ De veehouderij krimpt in met 70% om de problemen aan te pakken.
- 204 ○ De dieren die gehouden worden, worden gehuisvest in overeenstemming met hun aard en
205 gedrag: alle dieren krijgen vrije uitloop naar buiten met schuilmogelijkheden, pijnlijke ingrepen
206 worden afgeschaft, koeien worden gehouden in familiekuddes en nieuwe en oude vormen van
207 huisvesting worden streng getoetst. Dieren houden zonder ruimte voor natuurlijk gedrag, zoals
208 eenden zonder zwemwater, wordt daarbij per direct verboden.
- 209 ○ Koeien schakelen over naar een zelf gegeten dieet van gras en kruiden.
- 210 ○ Langeafstandstransporten met veedieren worden afgeschaft.
- 211 ○ De bedrijfsgrootte wordt geregionaliseerd en verkleind. Dit verkleint de kans op dierziekte-
212 uitbraken.
- 213 ○ Antibioticagebruik in de veehouderij wordt strikt gereguleerd.

214 *Visserij*

215 De visserij veroorzaakt grote problemen. Daarom wordt erop ingezet deze af te schaffen. Grote industriële
216 schepen verwoesten de ecosystemen in de zee, waaronder koraal. En dat terwijl maar liefst 25% van alle
217 mariene soorten daar afhankelijk van zijn. Ook wordt wereldwijd 88% van de vissoorten overbevist.
218 Vervolgens sterven deze vissen na een langdurige, pijnlijke doodstrijd. Vissen zijn dieren met bewustzijn
219 en gevoel, en zouden ook zo behandeld moeten worden.

- 220 ○ Er komt een einde aan de visserij. Tot die tijd worden maatregelen genomen om lijden te
221 minimaliseren.

- 222 ○ Het gebruik van dieronvriendelijke vangst- en dodingsmethoden wordt beëindigd.
- 223 ○ Viskwekerijen zijn geen oplossing, zij vormen een nieuwe bio-industrie en zijn allerminst
- 224 duurzaam en diervriendelijk.
- 225 ○ Er komt zo snel mogelijk een moratorium op de visvangst. De grootste vistrawlers zijn in
- 226 Nederlandse handen. In 2048 zullen de zeeën leeg zijn als wij op deze schaal doorgaan. De
- 227 gevolgen van een visloze zee zullen catastrofaal zijn voor ecosystemen in het water en op het
- 228 land. Zo krijgen ecosystemen en vispopulaties de kans zich te herstellen.
- 229 ○ Alle vangsten moeten worden aangeland en worden verrekend met de vangstquota, waardoor
- 230 'bijvangst' tot het verleden gaan behoren. Daarnaast moet de overcapaciteit van de vloot zo
- 231 snel mogelijk worden afgebouwd en worden destructieve visserijtechnieken liever vandaag dan
- 232 morgen nog verboden evenals nationale en Europese visserijsubsidies.
- 233

234

3 Een gezonde samenleving

1 Een gezonde samenleving bestaat uit verschillende aspecten. Mensen moeten een gezonde levensstijl
2 kunnen nastreven. Gezond voedsel moet beschikbaar en betaalbaar zijn. Daarnaast moeten mensen de
3 tijd en gelegenheid hebben om een sport te kunnen beoefenen die hen goed bevalt. Preventie alleen is
4 niet voldoende. De gezondheidszorg moet goed geregeld zijn, zodat mensen niet lang hoeven te
5 wachten op de nodige zorg. Hierbij is van belang hoe de zorg gefinancierd wordt – de patiënt moet
6 centraal staan. Tot slot zijn abortus en euthanasie onder voorwaarden beschikbaar.

3.1 Een gezonde levensstijl (voedsel en sport)

7 Je gezond voelen en in staat zijn om een gezond leven te leiden is voor iedereen van belang. PINK! wil
8 daarom dat de overheid een actieve rol speelt in het promoten van de volksgezondheid. Preventie van
9 (welzijns)ziekten, opkomen voor een eerlijke verdeling van geneesmiddelen en de rechten van
10 minderheden spelen een centrale rol in het overheidsbeleid dat PINK! voor ogen heeft.
11

12 *Preventie*

13 PINK! vindt dat preventie de basis is van een goede gezondheidszorg. Gezonder leven, eten en bewegen
14 spelen een belangrijke rol als het gaat om het voorkomen van ziekte en ongemak. Preventieve
15 gezondheidszorg leidt daarnaast tot lagere zorgkosten. PINK! stelt daarom ook voor dat de overheid inzet
16 op preventie.

- 17 ○ De overheid stimuleert een gezonde leefwijze en zet zich in voor een gezonde leefomgeving.
18 Stoppen met roken, bewust alcoholgebruik, voldoende beweging en een volwaardig
19 voedingspatroon zijn onderwerpen waar de overheid zich voor inzet. Ook bij kinderen wordt
20 bewustzijn gecreëerd.
- 21 ○ Het wordt onderzocht welke factoren belemmerend zijn in het behalen en vasthouden van een
22 gezonde leefwijze en daar waar mogelijk worden oplossingen geboden.
- 23 ○ Vergoeding voor preventie, zoals het raadplegen van een diëtist en hulp bij het stoppen met
24 roken, blijven in het basispakket van de zorgverzekering.
- 25 ○ Er komt een leeftijdsgrens voor energiedranken die gelijk wordt gesteld aan de leeftijdsgrens voor
26 alcohol.
- 27 ○ Er komt een verbod op reclame voor snoep en fastfood gericht op kinderen onder de 12 jaar.

28 *Promotie van gezonde voeding*

- 29 ○ De overheid bevordert de overgang naar een meer plantaardig voedingspatroon.
- 30 ○ Groenten en fruit worden zowel op nationaal als op Europees niveau vrijgesteld van BTW.
31 Groente en fruit zijn essentieel voor een gezonde levensstijl.
- 32 ○ De BTW op vlees wordt verhoogd van 6 naar 21 procent. De verborgen kosten van de productie
33 van vlees staan niet in verhouding tot de huidige prijs die de consument in de supermarkt betaalt,
34 doordat de maatschappelijke effecten op onder meer volksgezondheid, milieu en dierenwelzijn
35 nu niet worden meegerekend.
- 36 ○ Er komen accijns op voedingscomponenten die volgens de Wereldgezondheidsorganisatie te veel
37 geconsumeerd worden en/of ongezond zijn. Dit zijn transvetten, verzadigde vetten, dieet
38 cholesterol, toegevoegde suikers en zout.

- 39   ○ De overheid schept orde in het oerwoud van voedingskeurmerken. Er wordt een stoplichtsysteem
40 met betrekking tot voedingswaardes ingesteld, zodat men in één oogopslag kan zien hoeveel
41 calorieën, suiker, zout, onverzadigde en verzadigde vetten een product bevat. De hoeveelheden
42 worden uitgedrukt in procenten van de dagelijkse voedingsrichtlijnen.
- 43   ○ In ziekenhuizen, verpleeghuizen, gevangenissen en andere instituten die niet zomaar verlaten
44 kunnen worden, is gezonde, smakelijke, plantaardige en biologische voeding de norm.
- 45   ○ Ziekenhuizen luisteren naar de wensen van patiënten. Door maaltijden hierop af te stemmen
46 wordt voedselverspilling voorkomen.

47 *Promotie van sport*

48 Voldoende beweging is belangrijk om gezond en vitaal te blijven. PINK! is daarom vóór het promoten van
49 sport en beweging. Sporten in teamverband heeft ook een grote sociale rol. Om deze redenen dient sport
50 voor iedereen toegankelijk te zijn.

- 51   ○ Sportverenigingen organiseren één open training per week voor kinderen van wie de ouders een
52 lidmaatschap niet kunnen betalen. Deze open trainingen kunnen daarnaast gebruikt worden als
53 proeflessen, zodat kinderen gemakkelijk verschillende sporten kunnen uitproberen.
- 54   ○ Volwassen topsporters die uitkomen voor Nederland op internationale toernooien krijgen
55 volgens het wettelijk minimumloon betaald voor de uren die zij besteden aan door bondscoaches
56 georganiseerde trainingen. Op deze manier wordt talent en hard werken belangrijker dan
57 financiële overwegingen om aan topsport te kunnen doen.
- 58   ○ Sportverenigingen krijgen per lid tot 18 jaar een geldbedrag van de overheid. De hoogte hiervan
59 is afhankelijk van de sport. De ledencontributie komt hierbij te vervallen waardoor de ouders geen
60 schakel meer zijn in het financieren van een sportvoorziening voor het kind.

61 **3.2 We zorgen voor elkaar (gezondheidszorg)**

62 PINK! is van mening dat goede gezondheidszorg voor iedereen beschikbaar moet zijn. Alleen inzetten op
63 preventie is niet genoeg om ervoor te zorgen dat iedereen gezond is en blijft. Behandelingen van ziekten
64 en andere ongemakken dienen daarom ruim toegankelijk te zijn. Daarbij wordt er zo veel mogelijk gericht
65 op het genezen van onderliggende problemen en niet op het onderdrukken van symptomen, zodat
66 patiënten een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven behouden.

67 *Financiering*

68 In de zorg hoort het belang van de patiënt centraal te staan. Administratieve rompslomp als gevolg van
69 marktwerking past daar niet bij. De verschuiving in focus van het gezondheidsbelang van de patiënt naar
70 het financiële belang van zorginstellingen en verleneren is een keerzijde van rendementsdenken in de zorg.
71 Daarnaast is PINK! van mening dat ontransparante prijsstijgingen van medicatie gelijke toegang tot zorg
72 ondermijnen.

- 73   ○ Er komt een einde aan marktwerking in de zorg. De wijze van financiering van zorg is onnodig
74 complex en wordt herzien.
- 75   ○ De premies zorgverzekering worden een inkomensafhankelijke bijdrage. De overheid reguleert
76 de zorg en financiert dit door het proportioneel verhogen van de inkomstenbelastingtarieven. Op
77 die manier wordt er van hogere inkomens een grotere bijdrage gevraagd, zodat de kosten van de
78 zorg eerlijk verdeeld worden. De breedste schouders dragen de zwaarste lasten.

- 79 ○ De inzet van (gebaren)tolken moet niet uit het budget van de zorgvrager worden betaald, maar
80 standaard vergoed worden door de overheid. Daarnaast moeten de gemaakte kosten voor
81 (gebaren)tolken onder het verlaagde BTW-tarief vallen.
- 82 ○ Onderhandelingen over medicijnprijzen vinden op transparante wijze plaats. Zo wordt
83 democratische controle mogelijk gemaakt.
- 84 ○ Farmaceuten geven inzicht in de prijsopbouw van medicatie die nieuw op de markt wordt
85 aangeboden.
- 86 ○ De overheid neemt in een Europees samenwerkingsverband de ontwikkeling van nieuwe
87 medicatie over wanneer het farmaceuten niet lukt om kosten te verlagen voor het ontwikkelen
88 van innovatieve medicatie. Vervolgens zou de grootschalige productie van medicatie wel
89 uitbesteed kunnen worden aan farmaceuten.
- 90 ○ De overheid voorkomt dat prijsstijgingen van medicatie ten koste gaan van de overige onderdelen
91 binnen de gezondheidszorg.

92 *Alternatieve genezers*

- 93 ○ Alternatieve genezers zijn in het bezit van een hiertoe strekkende VOG.
- 94 ○ Burgers met een verleden van tuchtrechtelijke uitspraken, mogen ook niet aan de slag als
95 alternatief genezer. Dit wordt bijgehouden in een landelijk register.
- 96 ○ Er komt een meldpunt voor behandelaars in het alternatieve circuit die patiënten weghouden uit
97 de reguliere zorg, feitelijk onjuiste informatie geven over de effectiviteit van (alternatieve)
98 geneeswijzen, ziektes van patiënten ontkennen of ouders ervan weerhouden om hun kinderen te
99 laten vaccineren zonder dat hier een door een huisarts geconstateerde medische reden voor is.

100 *Abortus*

- 101 PINK! vindt dat abortus toegestaan moet zijn tot een kind voor de wet levensvatbaar is buiten het lichaam
102 van de moeder. Het uitgangspunt is dat de zwangere persoon beslist.
- 103 ○ Abortus blijft toegestaan tot de 24e week van de zwangerschap.
  - 104 ○ De bedenktijd van vijf dagen voor een abortus wordt afgeschaft. In het kader van persoonlijkheid
105 vrijheid dient iemand met een baarmoeder zelf te kunnen bepalen wanneer een abortus wordt
106 uitgevoerd.

107 *Euthanasie en hulp bij zelfdoding*

- 108 In een liberale democratie staat persoonlijke vrijheid voorop. Het is daarom niet wenselijk dat de
109 overheid voor mensen bepaalt wanneer zij mogen sterven. Hoewel mensen zelf moeten kunnen beslissen
110 over wanneer zij willen sterven, moeten zij ook tegen zichzelf beschermd worden.
- 111 ○ Aan de inwilliging van een doodswens worden strenge voorwaarden verbonden. Deze
112 voorwaarden worden opgesteld door een commissie van experts, waaronder medisch ethici,
113 palliatieve zorgverleners, psychologen en psychiaters.
  - 114 ○ Er wordt een nieuw medisch specialisme opgericht, toegewijd aan en speciaal opgeleid voor de
115 uitvoering van het nieuwe euthanasiebeleid.

116 *Orgaandonatie*

117 PINK! is voorstander van het beleid dat iedereen automatisch orgaandonor is, tenzij men heeft
118 aangegeven dit niet te willen. Vanuit het oogpunt van mededogen is het niet te rechtvaardigen dat er elk
119 jaar doden vallen wegens een gebrek aan donororganen.

- 120 ○ De invoering van het Actief Donor Registratiesysteem (ADR) dringt het tekort donororganen
121 terug.
- 122 ○ Iedereen behoudt de mogelijkheid om te allen tijde de eigen donorregistratie te veranderen.

123 *Seksuele gezondheid*

- 124 ○ Personen van alle genderidentiteiten krijgen toegang tot anticonceptiemethoden via de
125 basisverzekering.
- 126 ○ Iedere persoon die gebruik wil maken van anticonceptie krijgt de ruimte om na overleg met de
127 huisarts zelf te bepalen welke vorm van anticonceptie het meest geschikt is.
- 128 ○ PrEP, de HIV-preventiepil, wordt vergoed vanuit het basispakket of vanuit een eventuele
129 zorgfondsconstructie (ter vervanging van de zorgkostenverzekering). Goede begeleiding en
130 voorlichting over dit middel zijn noodzakelijk, zodat gebruikers zich bewust zijn van de voor- en
131 nadelen van PrEP en weten wat ze kunnen doen om zich beter te beschermen.
- 132 ○ De menstruatiecup en uitwasbaar maandverband worden opgenomen in het basispakket, omdat
133 alle mensen die menstrueren recht hebben op menstruatie-artikelen. Het is financieel niet
134 haalbaar om producten die bedoeld zijn voor eenmalig gebruik in het basispakket op te nemen,
135 daarom wordt gekozen voor duurzame alternatieven.

136 *Drugsbeleid*

- 137 ○ Het gebruik en de productie van softdrugs wordt gelegaliseerd.
- 138 ○ Er worden accijnzen geheven op softdrugs.
- 139 ○ Vanuit de overheid wordt goede voorlichting gegeven over de gezondheidsrisico's van
140 softdrugsgebruik.
- 141 ○ Mensen die daar behoefte aan hebben krijgen ongehinderd toegang tot medicinale cannabis.
- 142 ○ Er komt geen wietpas.
- 143 ○ De niet-strafbare gebruikshoeveelheid harddrugs van maximaal 0.5 gram, 1 pil of 5 ml moet gratis
144 en anoniem te testen zijn op samenstelling bij festivals en bij GGD locaties.
- 145 ○ Binnen Europa pleit Nederland voor een soepeler softdrugsbeleid.

146

4 Een gezonde omgeving

1 Een gezonde omgeving is van levensbelang. De bescherming en het behoud van natuurgebieden is
2 wettelijk vastgelegd. Deze wetten moeten strikt nageleefd worden. Ook de manier waarop we wonen
3 draagt bij aan de gezonde leefomgeving. Leegstand en ongebruikt terrein moeten beter worden benut.
4 Tot slot is het hierbij van belang om te beseffen welke impact transport van onszelf en onze goederen
5 op de planeet heeft.

4.1 Geef de natuur de ruimte

6 Natuur vormt de basis van ons bestaan. Wij kunnen immers niet zonder schone lucht en een gezonde
7 bodem om voedsel op te verbouwen. Het gaat bergafwaarts met de natuur en als we onze plicht om goed
8 te zorgen voor behoud en herstel van een gezonde leefomgeving niet vervullen zal dit problemen op gaan
9 leveren in de nabije toekomst. Uit onze directe woonomgeving is reeds veel natuur verdwenen. Met
10 groene dorpen en steden kunnen we echter energie besparen, wateroverlast beperken en hebben we
11 minder last van de hitte van opgewarmd beton. PINK! is er dan ook van overtuigd dat hierin toekomst zit,
12 want met groen om ons heen zijn we veel gezonder en daar hebben we recht op.
13

14 *Natuurbescherming*

15 Veel natuurgebieden zijn wettelijk beschermd, maar deze wetten worden nauwelijks nageleefd. PINK!
16 vindt dat deze wetten wel streng nageleefd en uitgebreid moeten worden.

- 17 ○ De uitholling van Natuurbeschermingswet wordt teruggedraaid en de vergunningplicht voor
18 activiteiten in en rond beschermde natuur wordt verankerd in de wet.
- 19 ○ Staatsbosbeheer wordt weer volledig staats eigendom en alle planten en dieren worden voortaan
20 beschermd.
- 21 ○ 50 % van het Nederlandse land- en zeeoppervlak wordt beschermde natuur.
- 22 ○ Er komt een plan van aanpak voor lichtvervuiling.
- 23 ○ De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor het beschermen, via handhaving, kennis en
24 financiële steun, van behoud in Nederlands-Caribisch natuurgebied. De Nederlands- Caribische
25 natuur op Bonaire, Saba en Sint Eustatius, herbergt meer dan 10.000 verschillende plant- en
26 diersoorten.
- 27 ○ Bescherming van koraalriffen wordt een prioriteit.
- 28 ○ Consumentenvuurwerk wordt vervangen door duurzamere en veiligere alternatieven, zoals
29 professionele vuurwerkshows of lichtshows.

30 *Natuurgebieden*

31 Door de versnippering van natuurgebieden staan soorten onder druk en kost het steeds meer energie en
32 geld om gebieden te behoeden voor asfalt en beton.

- 33 ○ Natuurgebieden worden zoveel mogelijk verbonden. Dit is in het belang van migrerende planten
34 en dieren en om het biodiversiteitsverlies aan banden te leggen.
- 35 ○ Een NatuurNetwerk Nederland (NNN) wordt aangelegd. In een uitzonderlijk geval kan een project
36 dat ten koste gaat van bestaande natuur doorgang vinden als het een aantoonbare cruciale
37 bijdrage levert aan duurzaamheid op de lange termijn.
- 38 ○ Voor een uitzondering op de NatuurNetwerk Nederland is een meerderheid van 2/3de in de
39 relevante bestuurslaag nodig, in plaats van de gebruikelijke meerderheid van meer dan de helft.

- 40 Daarnaast moet compensatie vooraf uitgevoerd en gecontroleerd worden door een
41 onafhankelijke partij. Natuur mag ook niet ten koste gaan van recreatie.
- 42 ○ Als er wordt gebouwd in het groen moet dat op kosten van de projectontwikkelaar
  - 43 gecompenseerd worden met een driemaal zo groot natuurgebied. Schade die al is geleden moet
  - 44 zo snel mogelijk worden hersteld.
  - 45 ○ Al het "single use" plastic is en blijft verboden. Op het kopen, het verkopen en het bezitten komt
  - 46 een boete. Met name bij bedrijven wordt hierop gehandhaafd. Op de lange termijn komt er een
  - 47 verbod op al het plastic. Hiervoor komt een uitzonderingsregeling voor mensen die hier vanwege
  - 48 medische redenen van afhankelijk zijn. Ook komt er een uitzondering voor de zorg, zolang er nog
  - 49 geen goede alternatieven zijn.

50 *Natuur in de omgeving*

- 51 ○ Groene (school)tuinen en speelplaatsen worden gestimuleerd.
- 52 ○ Bij nieuwbouw gaan strengere normen gelden. Denk aan groene daken, nestgelegenheid, bomen
- 53 en struiken in de straat en speelnatuur op de hoek.
- 54 ○ Bomen worden beter beschermd door de criteria voor kapvergunningen aan te scherpen.
- 55 ○ De norm van de Verenigde Naties die stelt dat er 48m² natuur per stads- of dorpsbewoner moet
- 56 zijn moet in Nederland wettelijk nageleefd worden.
- 57 ○ Gemeenten schakelen over op een gifvrij onderhoud van de openbare ruimten.
- 58 ○ De verkoop van chemische bestrijdingsmiddelen in winkels wordt verboden.

59 *Water*

60 Waterstanden worden nu aangepast aan de landbouw, maar zouden eigenlijk aangepast moeten worden
61 aan de behoeften van de natuur. Om mariene ecosystemen te behouden zal snel een "nee, tenzij"
62 principe moeten worden toegepast: er kan niet meer worden gevestigd tot is aangetoond dat een (beperkte)
63 vangst verantwoord is.

64 *Wonen*

- 65 ○ Meergeneratiewoningen worden gestimuleerd, eenzaamheid wordt bestreden en hoge
- 66 zorgkosten worden tegengegaan. Het bouwen van aanleunwoningen voor jongeren of ouderen
- 67 op eigen erf wordt versoepeld. Woningcorporaties komen met gepaste woningen.
- 68 ○ Woonruimte creëren, zoals bij voormalige kantoorpanden, wordt gestimuleerd. Studenten
- 69 moeten vaak veel moeite doen voor een betaalbare kamer, terwijl er veel leegstand is.
- 70 ○ Woningcorporaties worden verplicht jaarlijks minimaal 5 procent van hun woningen te isoleren
- 71 en daarnaast zonnepanelen op de daken te leggen of bruine daken te realiseren.
- 72 ○ Gemeenten verduurzamen wijken. Bestaande niet-monumentale overheidsgebouwen worden
- 73 energieneutraal.
- 74 ○ Wie een woning koopt, schrijft zich op dat adres in. Op deze manier wordt het hebben van
- 75 meerdere huizen ontmoedigd. Particulieren kunnen een tweede woning zo niet verhuren.
- 76 ○ Voor een tweede woning wordt twee keer zo veel belasting betaald, wanneer de eigenaar niet op
- 77 het adres van de tweede woning staat ingeschreven. Voor een derde woning wordt de belasting
- 78 verdrievoudigd, enzovoorts.
- 79 ○ Nieuwbouwwoningen worden voortaan minstens energieneutraal. De kosten hiervan worden
- 80 niet doorberekend in de vraagprijs aan de consument, maar gesubsidieerd door de gemeente en
- 81 de Rijksoverheid.

- 82   ○ Wie een woning koopt, schrijft zich op dat adres in. Op deze manier wordt het hebben van
83   meerdere huizen ontmoedigd. Particulieren kunnen een tweede woning zo niet verhuren.
84   ○ Voor een tweede woning wordt twee keer zo veel belasting betaald, wanneer de eigenaar niet op
85   het adres van de tweede woning staat ingeschreven. Voor een derde woning wordt de belasting
86   verdrievoudigd, enzovoorts.

87 *Leegstand*

- 88   ○ Er worden geen nieuwe kantoren gebouwd, in plaats daarvan worden leegstaande panden
89   opnieuw in gebruik genomen, eventueel na renovatie.
90   ○ Leegstand wordt niet langer beloond via verlaagde OZB-belastingen, maar afgeremd door een
91   leegstandsheffing. Ook wordt het makkelijker om oude kantoorpanden een andere functie, zoals
92   bewoning, te geven.
93   ○ Voorts wordt er alleen binnenstedelijk gebouwd.
94   ○ Het kraakverbod wordt teruggedraaid en er komt een onderhoudsplicht voor antikraak.
95   ○ Het wordt verplicht om leegstand te melden.

96 *Ongebruikt terrein*

- 97   Voormalig bouwterreinen liggen nu vaak braak, als niet door een economische crisis, dan wel door de
98   stikstofcrisis. Verschillende belangen maken aanspraak op dezelfde schaarse gebieden. Ruimtelijke
99   ordeningsplannen waarbij de burger betrokken wordt moeten ervoor zorgen dat deze belangen
100   zorgvuldig worden ingepast. Een groene, schone leefomgeving voor mens en dier staat hierbij voorop.
101   ○ Braakliggende terreinen worden ter beschikking gesteld aan bewoners voor bijvoorbeeld
102   stadslandbouw, natuurontwikkeling, collectief beheerde parken en natuurspeelplaatsen.
103   Omwonenden worden hierbij actief betrokken.
104   ○ Er komt een nationaal bestemmingsplan voor de ondergrond voor warmte- en koudeopslag en
105   voor de Waddenzee en Noordzee. De ruimtelijke regie van provincies wordt hiervoor versterkt.
106   ○ De crisis- en herstelwet wordt afgeschaft en wordt alleen vervangen voor een andere
107   omgevingswet als daarin de bescherming van natuur en milieu centraal staan en de rechten van
108   burgers worden verbeterd.

109 *Fiscale maatregelen*

- 110   Er worden fiscale maatregelen getroffen om onze openbare ruimte en ons vervoer gezonder en
111   duurzamer te maken.
112   ○ Er komt een heffing voor bouwen op onbebouwde grond.
113   ○ Diesel is niet langer meer vrijgesteld van accijns.
114   ○ Net als het openbaar vervoer moet het gebruik van de fiets gestimuleerd worden.
115   ○ Er komt een gerichte kilometerheffing die rekening houdt met het tijdstip en de plaats van het
116   autovervoer, waarbij de privacy gegarandeerd blijft. Alleen taxi's en bestelauto's met een lage
117   uitstoot krijgen belastingvrijstelling.
118   ○ Vrachtverkeer krijgt een kilometerheffing krijgen van 15 cent. Dit heeft impact op
119   langeafstandstransporten van levende dieren.
120   ○ Er komen accijnzen op vliegtickets om de milieueffecten in rekening te brengen en kerosine is niet
121   langer belastingvrij.

122 **4.2 Bewegen over de planeet (mobiliteit)**

123 Het (dagelijks) afleggen van grote afstanden legt een grote druk op onze planeet. Daarnaast nemen wegen
124 en parkeerplaatsen steeds meer van onze publieke ruimte in. Reizen is volgens PINK! een recht, daarom
125 moet er voor iedereen een bereikbare basisvorm zijn. Deze rol wordt vervuld door het openbaar vervoer,
126 wat zowel praktisch als financieel veel toegankelijker gemaakt moet worden. De focus bij het ontwikkelen
127 van mobiliteit moet daarom niet liggen op meer, maar minder wegen, met een inzet op lokale
128 voorzieningen, milieuvriendelijk openbaar vervoer en voet- en fietsverkeer.

- 129 ○ Woon-werkverkeer wordt teruggedrongen en milieuvriendelijk vervoer wordt gestimuleerd.
- 130 ○ Er komen geen nieuwe snelwegen en bestaande plannen voor verbredingen gaan niet door. De
131 (her)aanleg van andere wegen mag niet ten koste van natuur.
- 132 ○ De maximumsnelheid op snelwegen wordt 90 kilometer per uur, op provinciale wegen 70km/h.
133 In de bebouwde kom wordt de standaard 30 km/h, waar lokaal beredeneerd afgeweken kan
134 worden. In gebieden van overstekend wild wordt de maximumsnelheid verlaagd naar 30
135 kilometer per uur. Het hert steekt namelijk niet de weg over, maar wij rijden door zijn bos.
- 136 ○ Concepten zoals carpoolen en modulaire auto's waarin je met behoud van privacy samen kunt
137 reizen, worden de norm. Het privébezit van een auto is namelijk vaak niet nodig en niet houdbaar
138 in ons dichtbevolkte land. Gemeenschappelijk autobezit en autodelen wordt wettelijk, praktisch
139 en financieel gestimuleerd. De parkeernorm (aantal parkeerplekken per huishouden op
140 gemeentegrond) wordt landelijk ingesteld op maximaal 0.75.
- 141 ○ Openbaar vervoer wordt gratis, betrouwbaar en toegankelijk voor iedereen. De NS wordt een
142 staatsbedrijf.
- 143 ○ Het klassensysteem in het openbaar vervoer wordt afgeschaft.
- 144 ○ De overheid stimuleert flex- en thuiswerken en investeert in veilige fietspaden en
145 treinverbindingen naar het buitenland en de noordelijke provincies en niet in de uitbreiding van
146 luchthavens. Overheidsgebouwen bieden gratis flexplekken aan zodat ook mensen die thuis geen
147 ruimte hebben toch dicht bij huis online kunnen werken.
- 148 ○ De grote steden worden, naar voorbeeld van Parijs, steden van 15 minuten: steden waarin je de
149 belangrijkste voorzieningen binnen 15 minuten te voet of op de fiets moet kunnen bereiken.
- 150 ○ Er wordt sterk ingezet op autovrije binnensteden en woonwijken, met goede voorzieningen voor
151 voet- en fietsverkeer en goed openbaar vervoer. De term "Fietsnelwegen" sluit aan bij het idee
152 dat je altijd maar zo snel mogelijk van A naar B moet kunnen. We noemen het gewoon fietspaden.
- 153 ○ De overheid verkoopt alle aandelen in KLM. De overheid stopt met het subsidiëren van en
154 investeren in luchtvervoer en het aantal vliegbewegingen wordt beperkt tot een voor de natuur
155 houdbaar niveau. Alle giften uit het verleden worden leningen en alle huidige leningen dienen op
156 zeer korte termijn te worden terugbetaald.
- 157 ○ Nederland moet zich maximaal inspannen om samen met andere EU-lidstaten internationaal
158 treinverkeer aantrekkelijker te maken dan vliegverkeer tussen de grote steden.
- 159 ○ De BTW op vervoer per trein wordt afgeschaft.

160

161

5 Onderwijs, wetenschap, kunst en cultuur

1 **Onderwijs, wetenschap, kunst en cultuur zijn aspecten van de samenleving die ons helpen groeien als**
2 **individuen en als maatschappij. Hierdoor kunnen we leren over onszelf, elkaar en de wereld om ons**
3 **heen. Hierdoor kunnen we ideeën naar elkaar communiceren. Hierdoor kunnen we kritisch kijken naar**
4 **de samenleving om deze uiteindelijk te verbeteren. Het is daarom van belang dat onderwijs,**
5 **wetenschap, kunst en cultuur gestimuleerd worden en toegankelijk zijn voor iedereen.**

6 **5.1 Leren voor de toekomst (onderwijs)**

7 Goed onderwijs, in welke vorm dan ook, is de voorwaarde voor een gezonde en goed functionerende
8 samenleving. Goed onderwijs is cruciaal voor zelfontplooiing van mensen. Onderwijs moet niet alleen
9 gaan over een toekomstige economische bijdrage, maar ook over persoonlijke ontwikkeling en groei en
10 maatschappelijk bewustzijn. In het onderwijs moet ruimte zijn voor reflectie op de maatschappij.

11 *Het doel van onderwijs*

12 Onderwijs dient ter zelfontplooiing. Dit betekent dat (jonge) individuen via het onderwijs in aanraking
13 komen met en inzicht krijgen in de vele facetten van het bestaan. Verschillende wetenschappelijke
14 disciplines (alfa, bèta en gamma) evenals de middelen om creativiteit, sportiviteit en muzikaliteit te
15 ontwikkelen zijn daarvoor nodig en zorgen voor een verrijking van het leven. Ze zetten aan het denken en
16 maken kritische reflectie mogelijk.

- 17 ○ Onderwijs is voor iedereen betaalbaar.
- 18 ○ Onderwijs is passend en wordt gebaseerd op aanleg, belangstelling en de talenten van het
19 individu.
- 20 ○ Kritisch denken is structureel geïntegreerd in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Dit
21 gebeurt om de democratie te versterken en zelfontplooiing te stimuleren. Kritisch denken is een
22 onmisbare vaardigheid en onderwijs hierover maakt jongeren sterker in het analyseren van de
23 eigen behoeftes en waarden, zodat zij weloverwogen beslissingen kunnen maken over hun
24 toekomst. Op deze manier worden jongeren beter voorbereid op onder andere het maken van
25 studie- en loopbaankeuzes.
- 26 ○ Religieuze scholen in Nederland worden afgeschaft. In veel gevallen zorgt religieus onderwijs
27 namelijk niet voor een verrijking, maar juist voor een verarming van het wereldbeeld. PINK! is
28 daarom van mening dat religieus onderwijs de ontwikkeling van kinderen niet ten goede komt.
29 Op dit moment gaat meer dan de helft van de kinderen in Nederland naar een religieuze school.
- 30 ○ Kinderen krijgen les over de verschillende godsdiensten en levensbeschouwingen die er zijn.
31 Levensbeschouwelijke, spirituele en filosofische vorming is en blijft een belangrijk onderdeel van
32 het curriculum. Zulke vorming kan niet tot gevolg hebben dat er feiten buitengesloten worden in
33 het onderwijs, of dat aantoonbare niet-feiten wel als feiten gepresenteerd worden.

34 *Basisonderwijs en voortgezet onderwijs*

- 35 ○ Er wordt niet bezuinigd op passend onderwijs, zodat alle kinderen de aandacht en begeleiding
36 krijgen die zij nodig hebben.
- 37 ○ Zorgbehoevende kinderen worden niet enkel uit financiële overwegingen in het reguliere
38 onderwijs geplaatst.

- 39   ○ Het vak begrijpend lezen wordt afgeschaft. In plaats daarvan wordt er meer tijd besteed aan lezen
40   en het bespreken van teksten in zaakvakken.
41   ○ Fusies van scholen worden voorkomen, tenzij de kwaliteit van het onderwijs aantoonbaar zal
42   verbeteren door een fusie of het leerlingenaantal te ver gedaald is. Scholen mogen niet enkel uit
43   financiële overwegingen fuseren.
44

45 *Middelbaar beroepsonderwijs*

- 46   Hoewel het (middelbaar) beroepsonderwijs op veel punten verschilt van het hoger onderwijs, is het niet
47   minder belangrijk. Momenteel wordt het beroepsonderwijs nog te theoretisch benaderd.
48   ○ Er komt meer ruimte voor een praktische insteek van opleidingen in het (middelbaar)
49   beroepsonderwijs.
50   ○ Het is van belang dat er voldoende en juist opgeleide docenten zijn die een salaris krijgen dat past
51   bij het belangrijke werk dat ze doen.

52 *Betaalbaarheid*

- 53   Onderwijs is een grondrecht. PINK! is voor een systeem van studiefinanciering, waarbij de basisbeurs een
54   voorwaardelijke gift is. Een 'sociaal' leenstelsel is namelijk op geen enkele manier sociaal. Het leenstelsel
55   haalt de kernwaarden van onderwijs onderuit, terwijl dit een belangrijke pilaar van de samenleving is. Het
56   is onverantwoord om jongeren nog voordat ze hun studie hebben afgerond al op te zadelen met een
57   enorme financiële schuld.
58   ○ Iedereen is in staat onderwijs te volgen op het eigen niveau, ongeacht sociaaleconomische
59   positie.
60   ○ Voorzieningen zoals de studenten-ov-chipkaart en een goed, betaalbaar aanbod van
61   studentenhuisvesting zijn essentieel om de toegankelijkheid van studeren te vergroten.

62 *Activiteiten naast de studie*

- 63   ○ Studenten worden niet belemmerd als zij een tweede studie willen volgen of wanneer zij zich
64   willen ontplooiën door middel van nevenactiviteiten, zoals bestuursfuncties of vrijwilligerswerk.
65   Studenten worden aangemoedigd om op deze manier hun horizon te verbreden.
66   ○ Er komt geen boete voor langstudeerders.
67   ○ Studenten reizen uitsluitend met de trein naar uitwisselingen of stages binnen Europa. Indien
68   nodig kunnen studenten extra beursgeld aanvragen voor de reiskosten.
69   ○ De overheid stimuleert dat MBO-instellingen en -stagebedrijven deelnemen aan Erasmus+ en
70   andere uitwisselingsprogramma's, zodat buitenlandervaring opdoen ook voor MBO'ers
71   toegankelijker wordt.

72 *Duurzaamheid in het onderwijs*

- 73   Om ook voor toekomstige generaties een leefbare planeet in stand te houden, moet er in het onderwijs
74   meer aandacht worden besteed aan duurzame ontwikkeling.
75   ○ De onderwerpen dieren, natuur, milieu en duurzaamheid zijn integraal in het lesaanbod van het
76   basisonderwijs en het voortgezet onderwijs opgenomen.

- 77 ○ De vorming van leerlingen rondom deze thema's is een onderdeel van de maatschappelijke
- 78 vorming. Het legt tevens de basis voor een duurzame samenleving en een leefbare planeet.
- 79 ○ Op basisscholen worden geen lessen meer aangeboden over hengelen. Deze kunnen worden
- 80 vervangen door lessen over de onderwaternatuur en over het zorg dragen voor een goede
- 81 leefomgeving voor waterdieren.
- 82 ○ In het lesprogramma van het basisonderwijs en voortgezet onderwijs is er aandacht voor een
- 83 gezonde leefstijl.
- 84 ○ De overheid steunt de overgang naar volledig plantaardig, biologisch en regionaal geproduceerd
- 85 voedsel in schoolkantines.
- 86 ○ Schoolmelk wordt afgeschaft.
- 87 ○ Schoolfruit wordt geïntroduceerd op alle basisscholen.
- 88 ○ Scholen worden ondersteund bij het inrichten van een schooltuin.
- 89 ○ Scholen stimuleren sport en beweging.
- 90 ○ De rijksoverheid geeft financiële steun aan het meten van de luchtkwaliteit in scholen. Zo
- 91 ondersteunt zij onderzoek naar de invloed van luchtkwaliteit op cognitieve prestaties en kan een
- 92 goede luchtkwaliteit gegarandeerd worden. Lokaal wordt het meten van de luchtkwaliteit
- 93 verwerkt in lesprogramma's over milieu, klimaatverandering en de wetenschappelijke methode.

94 *Inclusief onderwijs*

- 95 ○ In Nederland wordt in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs voorlichting gegeven over
- 96 seksuele diversiteit. Dit lesonderwerp kan op stabiele financiële en didactische steun van de
- 97 overheid rekenen. In het curriculum komt seksuele diversiteit bijvoorbeeld terug bij Biologie
- 98 (seksuele voorlichting) en Maatschappijleer (sociale acceptatie).
- 99 ○ Pesten wordt hard aangepakt, omdat scholen voor LHBTIQA+'ers een veilige plek dienen te zijn.
- 100 Aandacht voor het terugdringen van zelfmoord onder deze groepen heeft op scholen hoge
- 101 prioriteit.

102 *Privacy in het onderwijs*

103 De onderwijsinstantie dient altijd een alternatief aan te bieden voor proctoring. In geen geval mag het
104 gebruik van proctorsoftware de enige mogelijkheid zijn om deel te kunnen nemen aan een tentamen.

105 **5.2 Wetenschappelijk onderbouwd de toekomst in (wetenschap)**

106 Onderwijs en goed wetenschappelijk onderzoek zijn zo waardevol en leveren zo veel op, dat we het ons
107 niet kunnen veroorloven om erop te bezuinigen. Vanwege het maatschappelijk belang van
108 wetenschappelijk onderzoek dient het onafhankelijk te zijn van de waan van de dag.

- 109 ○ Alle universiteiten vallen voortaan onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Onderwijs,
- 110 Cultuur en Wetenschap. Daarbij ook de Wageningen UR, die nu nog onder het ministerie van
- 111 Economische Zaken valt.
- 112 ○ Ook relatief kleine studies en disciplines blijven behouden en worden voorzien van
- 113 (onderzoeks)geld, aangezien wetenschappelijk onderzoek een intrinsieke waarde heeft.

114 **5.3 Een expressieve samenleving (kunst en cultuur)**

115 PINK! vindt cultuur zeer belangrijk voor de maatschappelijke saamhorigheid. Iedereen moet de kans
116 krijgen zich cultureel te ontplooiën.

- 117 ○ Kunst en cultuur vallen onder het lage Btw-tarief.
- 118 ○ Musea geven minstens één dag in de week gratis toegang.
- 119 ○ Met monumenten en cultuurlandschappen wordt zorgvuldig omgegaan.
- 120 ○ De sloop van musea wordt zo veel mogelijk voorkomen.
- 121 ○ Nieuwe media kunnen aanspraak maken op het Stimuleringsfonds voor media omdat sociale
- 122 media een belangrijke rol spelen in vrije en onafhankelijke onderzoeksjournalistiek.
- 123 ○ De toekenning van subsidies voor kunstraden wordt transparant.
- 124 ○ Zendtijd voor kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag wordt
- 125 afgeschaft. Levensbeschouwelijke programmering is namelijk geen taak van de overheid.
- 126

127

6 Democratie, bestuur, justitie & veiligheid

1 **De staat is er voor de burgers en de instituties van de staat werken voor de burgers. Dit moet het**
2 **uitgangspunt zijn bij de inrichting van die instituties. Een sterke democratie, bestuur voor de burger en**
3 **een eerlijke rechtsstaat voor iedereen zijn hierbij onmisbaar.**

6.1 Iedereen wordt gehoord (democratie)

4 Het Nederlandse parlement bestaat uit veel partijen van verschillende politieke stromingen. Deze partijen
5 moeten allemaal goed hun standpunten kunnen uiten. De democratie moet goed worden bewaakt.

- 6 ○ Er komt geen verhoging van de kiesdrempel of verlaging van het aantal kamerzetels. Kiesdrempels
7 en verlaging van kamerzetels leidt tot vermindering van de kwaliteit van de democratie.
- 8 ○ De overheid behoudt de regie over overheidstaken. Nu worden te veel taken afgestoten naar
9 provincies en gemeenten.
- 10 ○ Burgemeesters en de Commissarissen van de Koning worden door de gemeenteraad gekozen.
- 11 ○ Er worden geen gemeenten meer gefuseerd.
- 12 ○ Het bestuur van de Waterschappen wordt direct door het volk gekozen. Geborgde zetels worden
13 afgeschaft.
- 14 ○ Burgerinitiatieven worden gestimuleerd en vereenvoudigd.
- 15 ○ Bij belangrijke beslissingen wordt sneller teruggevallen op raadgevende referenda.
- 16 ○ Lobbyisten registreren zich in een openbaar register.
- 17 ○ Er komt regelgeving voor afspraken van lobbyisten met volksvertegenwoordigers.
- 18 ○ Een Ministerie voor Duurzame Ontwikkeling, Ruimte, Energie en Dierenwelzijn wordt opgericht.
19 Dit ministerie kan het beleid van andere ministeries toetsen op duurzaamheid en dierenwelzijn.
20 Zo wordt een stevige waarborg ingebouwd voor duurzaamheid.
- 21 ○ Individuele vrijheid van burgers wordt pas beperkt als die inbreuk maakt op de vrijheid en het
22 welzijn van anderen. Individuele vrijheid is immers erg belangrijk.
- 23 ○ Individuele vrijheid van burgers is erg belangrijk en wordt pas beperkt als die inbreuk maakt op
24 de vrijheid en het welzijn van anderen.
- 25 ○ Uitzonderingen en speciale regelingen voor gelovigen worden afgeschaft. Alle burgers zijn immers
26 gelijkwaardig.
- 27 ○ Vervolging op basis van godslastering wordt geschrapt uit het wetboek. Dit ter waarborging van
28 de vrijheid van meningsuiting.
- 29

6.2 Een overheid voor de burger (bestuur)

30 PINK! staat voor een seculiere, transparante, open en toegankelijke overheid. Deze overheid geeft het
31 goede voorbeeld. De overheid heeft belangrijke taken als zorg en onderwijs te veel aan de markt
32 overgelaten. Hierdoor is overheidsbeleid minder gericht op het welzijn van mensen. Daarnaast heeft de
33 bureaucratie de weg vrijgemaakt voor meer controle en toezicht. Dit heeft het beleid niet efficiënter
34 gemaakt. Het is onwenselijk dat publieke diensten die voor de hele samenleving bedoeld zijn nu gepaard
35 gaan met commerciële motieven. De overheid moet haar zeggenschap over taken als huisvesting, zorg en
36 onderwijs herstellen. Mededogen moet het uitgangspunt vormen voor een duurzame en solidaire
37 samenleving waarin de staat zorg draagt voor het welzijn van het volk.
38

39 *Koningshuis*

40 Nederland moet een republiek worden. Het koningshuis is een ondemocratisch instituut. De Koning heeft
41 nog steeds politieke invloed. Denk aan het ondertekenen van wetten, het geven van de troonrede en het
42 voorzitten van de Raad van State. Daarbij worden diverse vrijheden van leden van het koningshuis
43 ingeperkt.

- 44 ○ De rol van de koning wordt ingeperkt tot slechts een ceremoniële functie. Dit totdat Nederland
45 een republiek wordt.
- 46 ○ De financiën van de koning worden transparanter en duidelijker. Nu is het voor niemand echt
47 duidelijk hoeveel geld de Koning waarvoor krijgt en uit welk potje.
- 48 ○ Het jachtdepartement wordt opgeheven.

49 *Demonstreren*

50 Demonstreren is een grondrecht. Het organiseren van demonstraties en demonstreren zelf moet
51 laagdrempelig blijven.

- 52 ○ Voor kleine demonstraties wordt de aanmeldingsplicht afgeschaft.
- 53 ○ Voor demonstraties naar aanleiding van actuele gebeurtenissen wordt de aanmeldtermijn van de
54 demonstratie verkort.
- 55 ○ De identificatieplicht bij demonstraties wordt afgeschaft.

56 **6.3 Een eerlijke rechtsstaat (justitie & veiligheid)**

57 Een eerlijke rechtsstaat voor iedereen is uitgangspunt. Hierbij moeten mensen altijd toegang hebben tot
58 een onafhankelijke en onpartijdige rechter, ook met een beperkt budget. De politie bestaat voor de
59 veiligheid van iedereen en hun opleiding moet daarop worden afgestemd. Vrijheidsbeperkende
60 maatregelen zoals cameratoezicht moeten in de regel langs de rechter.

61 *Veiligheid*

62 In de Nederlandse samenleving moet iedereen zoveel mogelijk vrij zijn om te doen wat die wil. Als
63 persoonlijke vrijheid de vrijheden van anderen beperkt, moet worden opgekomen voor de belangen van
64 de samenleving.

- 65 ○ Hoge kosten en versnelde procedures zijn voor niemand een belemmering om naar de rechter te
66 stappen.
- 67 ○ Mensen met een beperkt inkomen krijgen hulp bij de voor hen te belopen rechtsgang.
- 68 ○ Slachtofferhulp krijgt meer prioriteit.
- 69 ○ Klokkenluiders krijgen meer bescherming.
- 70 ○ De overheid investeert meer in crisisopvang en begeleiding bij huiselijk geweld.
- 71 ○ Het verbod op belediging van ambtenaren in functie vervalt. Er wordt onderscheid gemaakt
72 tussen beledigingen van ambtenaren in hun hoedanigheid als ambtenaar en beledigingen van
73 ambtenaren als persoon. Bij belediging van een ambtenaar als persoon wordt dezelfde strafmaat
74 gehanteerd als bij belediging van elke andere persoon.
- 75 ○ Politieopleidingen worden verbeterd. Agenten krijgen (zowel in opleiding als zo vaak als nodig)
76 trainingen over institutioneel racisme. Onderzoek wijst uit dat om veiligheid te waarborgen meer
77 agenten op straat niet nodig is. Er moet juist worden ingezet op preventie en betere scholing.
- 78 ○ Cameratoezicht wordt slechts toegestaan na zorgvuldige en onafhankelijke afweging door de
79 rechter. Het maakt immers inbreuk op privacy en mag daarom nergens de norm worden.

80

7 Vier elkaars verschillen

1 **Om ieders persoonlijke vrijheid te realiseren, is het noodzakelijk dat de emancipatie van**
2 **gemarginaliseerde groepen wordt bevorderd en discriminatie en uitsluiting wordt voorkomen en**
3 **krachtig bestreden. In de samenleving moet iedereen tot bloei komen en zijn/haar/hun identiteit naar**
4 **eigen wens kunnen uitdrukken en beleven. Emancipatiebeleid moet het realiseren van deze**
5 **samenleving tot doel hebben.**

6 **7.1 Vrije liefde als jezelf (LHBTIQA+)**

7 PINK! staat voor een wereld waarin iedereen volledig vrij is in hun eigen sekse, genderidentiteit,
8 genderexpressie, seksuele/romantische geaardheid en relatievorm. Niet iedereen voelt zich prettig bij de
9 standaarden die de samenleving oplegt op deze gebieden. Emancipatie van LHBTIQA+'ers stopt niet bij
10 het criminaliseren van discriminatie op basis van gender, geslacht en seksualiteit. Ook ander beleid is
11 nodig om vrijheid van sekse, gender, geaardheid en relatievorm te kunnen bewerkstelligen.

- 12 ○ Discriminatie op grond van geaardheid blijft verboden.
- 13 ○ In Artikel 1 van de grondwet staat nadrukkelijk dat discriminatie wegens gender en geaardheid
14 niet zijn toegestaan.
- 15 ○ De Nederlandse overheid bevordert de emancipatie van LHBTIQA+'ers wereldwijd. Hiervoor
16 oefent de Nederlandse overheid diplomatieke en economische druk uit op overheden die de
17 rechten en het welzijn van seksuele minderheden schaden. Nederland werkt hiervoor samen met
18 andere landen met progressief LHBTIQA+ beleid.
- 19 ○ Het opereren van geslachtsdelen van kinderen met een vorm van intersekse vindt enkel plaats
20 wanneer dit medisch noodzakelijk is. Pas wanneer het kind zelf een geïnformeerde voorkeur kan
21 uiten, worden niet-noodzakelijke operaties overwogen. Wanneer een kind geboren wordt met
22 een vorm van intersekse, kan dit gepaard gaan met geslachtsdelen die afwijken van wat typisch
23 mannelijk of vrouwelijk is. Deze kinderen ondergaan nog vaak operaties om hun geslachtsdelen
24 te laten aanpassen aan mannelijke of vrouwelijke norm. Hiervoor is vaak geen medische
25 noodzaak. Dit gaat in tegen de persoonlijke vrijheid van het kind.
- 26 ○ Bij geslachtsregistratie in officiële documenten zoals geboorte-akte, paspoort en rijbewijs kan
27 men kiezen voor een anders/non-binaire optie. Dit is bij wet vastgelegd.
- 28 ○ Organisaties die geslacht registreren worden aangemoedigd een optie anders/non- binair aan te
29 bieden.
- 30 ○ Burgerlijke stand wordt niet opgevraagd waar deze niet relevant is.
- 31 ○ Men kan voor hun burgerlijke stand zelf kiezen tussen de termen 'gescheiden' en 'ongetrouwd',
32 tenzij het nodig is om dit onderscheid te maken, zoals met betrekking tot alimentatie.
- 33 ○ Het samenlevingscontract is omgebouwd naar, of uitgebreid met een samenwonen- contract. Hierbij
34 hoeft men niet op een adres ingeschreven te zijn.
- 35 ○ Trouwen biedt geen fiscale voordelen.
- 36 ○ Voor erfrecht is het niet verplicht om als partner op hetzelfde adres ingeschreven te zijn als de
37 overledene.
- 38 ○ Partnerregelingen zoals in CAO's zijn ook van toepassing op partners die niet samenwonen met
39 de werknemer.
- 40 ○ Partnerregelingen zoals in CAO's kunnen voor meerdere partners gelden.
- 41 ○ Het is mogelijk te trouwen en geregistreerd partnerschap aan te gaan met meer dan een andere
42 persoon.

- 43 ○ Een kind kan meer dan twee juridische ouders hebben.

44 **7.2 Samen tegen racisme**

45 PINK! pleit voor een wereldwijde inclusieve samenleving zonder racisme. In Nederland hebben mensen
46 van kleur nog altijd systematisch minder kansen dan witte mensen. Denk hierbij aan discriminatie in het
47 onderwijs, op de arbeidsmarkt, op de woningmarkt en door politie. Naast directe bestrijding van
48 discriminatie wil PINK! racisme bestrijden door via inclusief onderwijs aandacht te besteden aan
49 racistische systemen in Nederland. Ook op internationaal vlak draagt Nederland bij aan racisme.
50 Nederland is bijvoorbeeld voor een groot deel verantwoordelijk voor de klimaatproblematiek, die armere
51 landen het hardst treft. Naast dit klimaatracisme voedt Nederland de uitbuiting van deze armere landen
52 door deelname aan oneerlijke handelsverdragen en misbruik van goedkope arbeid en grondstoffen. PINK!
53 pleit dus voor een actieve rol van de Nederlandse staat in het terugdringen van racisme, zowel in
54 Nederland als wereldwijd.

- 55 ○ Anoniem solliciteren is de standaard.
- 56 ○ De politie noteert verplicht de reden voor staandehouding op zogeheten 'stopformulieren'.
57 Hiermee wordt etnisch profileren tegengegaan.
- 58 ○ Geschiedenis over slavernij en het koloniale verleden van Nederland zijn onderdeel van de
59 nationale curricula van basis- en voortgezet onderwijs.
- 60 ○ Zwarte Piet wordt herkend als een racistische karikatuur en wordt daarom afgeschaft. De
61 overheid houdt hier actief toezicht op bijvoorbeeld door het verwijderen van social media
62 groepen die pro-Zwarte Piet zijn.
- 63 ○ Ketu Koti is een nationale feestdag. Het herdenken van het leed van de slavernij en het vieren van
64 het einde ervan is onderdeel van de Nederlandse cultuur.
- 65 ○ De Nederlandse regering zet zich in om elke vorm van klimaatracisme tegen te gaan.
- 66 ○ De Nederlandse regering erkent dat zij historische fouten heeft gemaakt omtrent mensenrechten
67 en het zelfbeschikkingsrecht van West-Papoea's. De regering zet zich actief in om deze rechten
68 van de Papoea's te garanderen. Het Droogleverrapport (An Act of Free Choice) beschrijft de
69 historische fouten die de Nederlandse regering heeft gemaakt. De Nederlands overheid moet ook
70 hier verantwoordelijkheid voor nemen.
- 71 ○ De Internationale Dag van Inheemse Volkeren is een officiële feestdag in Nederland. Inheemse
72 volkeren over de hele wereld spelen een belangrijke rol in het behoud van natuur en biodiversiteit
73 en zijn een bron van diverse culturele uitingen. Veel inheemse volkeren zijn het slachtoffer van
74 racisme, armoede en achterstelling door plaatselijke overheden. Met deze feestdag wordt
75 aandacht gevraagd voor deze inheemse volkeren.

76 **7.3 Een toegankelijke samenleving**

77 Mensen met een beperking zijn een diverse groep van mensen in de samenleving. Vaak wordt nog te
78 weinig rekening gehouden met de verschillende behoeftes en mogelijkheden van mensen met een
79 beperking. De samenleving is hierdoor niet voor iedereen even toegankelijk. PINK! staat voor een
80 samenleving waarin iedereen zo goed mogelijk wordt meegenomen.

- 81 ○ Het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap wordt strikt nageleefd.
82 Toegankelijkheid van het openbaar vervoer is hierbij bijzonder belangrijk.
- 83 ○ Het weigeren van hulphonden in openbare ruimtes wordt enkel toegestaan. Als daarvoor een
84 zwaarwegend belang is.

85 **7.4 Seksuele vrijheid en veiligheid**

86 Aandacht voor seksuele intimidatie en geweld groeit de laatste jaren. Nog steeds gaat de afhandeling van
87 seksuele misdrijven mis. Aangiftes blijven te lang liggen zelfs wanneer de dader bekend is en slachtoffers
88 worden niet serieus genomen. De overheid heeft de taak om slachtoffers die zoiets ingrijpends als
89 seksueel geweld hebben meegemaakt te helpen.

- 90 ○ Aangiftes van seksueel geweld worden met hoge prioriteit behandeld. Als de dader al bekend is,
91 wordt deze zo snel mogelijk verhoord om verdere slachtoffers te voorkomen. Dit geldt ook voor
92 meldingen van seksuele intimidatie op bijvoorbeeld scholen.
- 93 ○ De strafrechtelijke definitie van verkrachting omvat naast penetratie zonder instemming ook
94 gepenetreerd worden zonder instemming. Seksuele aanranding onder de noemer verkrachting
95 wordt zwaarder bestraft dan andere vormen van aanranding. Op dit moment is strafrechtelijk
96 alleen sprake van verkrachting als een slachtoffer gepenetreerd wordt. Mensen die worden
97 gedwongen anderen te penetreren met hun geslachtsdeel zijn ook slachtoffers van verkrachting.
- 98 ○ Het doorslaggevende criterium voor verkrachting wordt gebrek aan instemming van het
99 slachtoffer. Nu is het nog zo dat het criterium is dat iets onder dwang gebeurt. Hierbij wordt
100 gerefereerd naar het (kunnen) laten zien van verwondingen, bijvoorbeeld blauwe plekken. Ook
101 wordt het slachtoffer vaak gevraagd of deze zich heeft verzet. Het slachtoffer moet zich onterecht
102 moet verdedigen en verantwoorden.
- 103 ○ Politie en justitie worden extra geschoold op correct verhoor en vooroordelen rondom seksueel
104 geweld. In de praktijk komen zowel situaties voor waarin slachtoffers niet geloofd worden als
105 situaties waarbij valse aangiftes van aanranding niet herkend worden. Deze situaties hebben
106 ingrijpende gevolgen voor de betrokkenen.

107 *Gelijke en integere behandeling van sekswerkers*

108 Sekswerk komt met stigma's gebaseerd op generalisaties en aannames. Het taboe en slechte imago dat
109 sekswerk heeft is onterecht. De overheid moet zorgen dat sekswerk als volwaardig werk wordt gezien en
110 veilig kan worden beoefend. Ook gaat het uitoefenen van dit beroep niet zonder gevaar. Sekswerkers
111 worden makkelijker blootgesteld aan illegale praktijken zoals afpersing en dwang. Sekswerkers worden
112 zelfs slachtoffer van seksueel geweld. Daarom is het van cruciaal belang dat de overheid blijft werken aan
113 de veiligheid voor sekswerkers.

- 114 ○ De overheid is verantwoordelijk voor het positief portretteren van sekswerkers.
- 115 ○ De overheid is verantwoordelijk voor het garanderen van de veiligheid van sekswerkers en zet
116 zich hiervoor actief in.

117

118

119

8 Internationaal beleid

1 **De Nederlandse leefwijze mag geen negatieve impact hebben over de grens. Dit is nu wel het geval:**
2 **Nederland legt beslag op landbouwgronden in andere landen, importeert schaarse grondstoffen en is**
3 **een zeer vervuilend land. Alles bij elkaar veroorzaakt dit dat binnenkort 70% van de wereldbevolking**
4 **geen of beperkte toegang heeft tot drinkwater, honderden miljoenen mensen zullen moeten vluchten**
5 **voor steeds erger wordende natuurrampen en oorlogen veroorzaakt zullen worden door schaarste.**

8.1 Europa

6 Internationale en Europese samenwerking is belangrijk voor vrede en de aanpak van klimaat- en
7 milieuproblemen. Bij de Europese Unie schort het alleen nog aan een solide democratische basis. Dit moet
8 eerst op orde komen voordat de politieke samenwerking wordt uitgebreid.

- 9 ○ Het Europees Parlement krijgt meer bevoegdheden. Zolang dit niet het geval is steunt Nederland
10 geen verdere EU-integratie en treden er geen nieuwe lidstaten toe.
- 11 ○ De problemen rond de euro worden niet opgelost door meer macht af te staan aan de Europese
12 Unie.
- 13 ○ Nederland draagt niet bij aan het Europees Noodfonds ESM omdat dit meer macht geeft aan de
14 Europese Unie.
- 15 ○ Bij belangrijke beslissingen rondom de euro en Europa wordt een raadgevend referendum
16 georganiseerd.
- 17 ○ Landen die wat betreft hun financieel beleid niet in de Eurozone passen, worden uit de EMU
18 begeleid, maar lidstaten die dreigen te bezwijken aan hoge schulden kunnen geholpen worden
19 met de wederopbouw van hun economie.
- 20

8.2 Internationaal milieubeleid

21 Internationale milieuverdragen worden nu amper nageleefd. De tijd dringt om onze planeet leefbaar te
22 houden.

- 23 ○ Landen die zich niet aan klimaatverdragen houden worden voortaan tot orde geroepen door een
24 nieuw op te richten Internationaal Milieugerechtshof in Den Haag.
- 25 ○ In nieuwe klimaatverdragen worden concrete tussendoelen opgenomen. Nederland gaat
26 voortaan coalities vormen met andere landen om deze tussendoelen sneller te behalen. Als dit
27 niet lukt houdt Nederland zich alsnog aan deze voorgestelde tussendoelen, ook als Nederland de
28 enige is.
- 29 ○ Nederland gaat zich inzetten voor een internationaal quoteringssysteem van natuurlijke
30 hulpbronnen en stelt harde duurzaamheidseisen voor import en winning van al onze
31 grondstoffen.
- 32

8.3 Ecocide

33 PINK! staat voor een eco-centrische benadering, waarin de mens onderdeel is van de natuur en hier niet
34 boven verheven is. Het toevoegen van ecocide aan het Statuut van Rome beoogt deze zelfde visie te
35 bevorderen. Een internationaal verbod op ecocide houdt in een internationaal verbod op het
36 ongelimiteerd en onduurzaam gebruik van de natuur door de mens voor eigen belang.

- 37 ○ Ecocide wordt toegevoegd aan de misdrijven in het Statuut van Rome, zodat het Internationaal
38 Strafhof voortaan bedrijven of overheidsfunctionarissen die zich schuldig maken aan ecocide kan
39 vervolgen. Ecocide is grootschalige beschadiging, vernietiging of verlies van ecosystemen in een
40

41 bepaald gebied, in een zodanige mate dat het vreedzaam gebruik van dit gebied door de inwoners
42 ernstig verminderd is of zal worden.

43 **8.4 Buitenland**

44 Westerse landen vervuilen het meest, en arme gebieden lijden daar het meest onder.

- 45 ○ Nederland zorgt voor effectieve oplossingen voor duurzaamheid, onderwijs, gezondheid,
46 kinderrechten en gelijke behandeling van alle genders.
- 47 ○ Al het Nederlands en Europees beleid wordt getoetst op effecten op menselijke- en niet
48 menselijke-dieren in andere landen.
- 49 ○ Europese landbouw- en visserijsubsidies en visserijakkoorden worden afgebouwd.
- 50 ○ Nederland stopt met de import van producten die ten koste gaan van de leefomgeving elders,
51 gepaard gaan met mensenrechtenschending of schade aan dieren berokkenen.
- 52 ○ Voortaan zal dan 1% van het BNP naar ontwikkelingshulp gaan, en primair gericht zijn op mensen
53 in plaats van Nederlandse bedrijven.
- 54 ○ Giftige stoffen en afvalproducten worden niet meer naar andere landen geëxporteerd voor
55 verwerking.
- 56 ○ Systemen voor intensieve landbouw worden niet geëxporteerd en gestimuleerd, in plaats daarvan
57 worden investeringen gedaan in regionale duurzame landbouw.

58 **8.5 Vluchtelingen**

59 Wereldwijd bedreigen geweld en structureel onrecht een miljard burgers en deze conflicten zorgen voor
60 toenemende vluchtelingenstromen. De oorzaak van deze conflicten is vaak niet alleen religieus en politiek
61 van aard, maar wordt veroorzaakt door klimaatverandering, water- en voedseltekorten. Wij dragen
62 hieraan bij door meer te consumeren dan de Aarde aankan, onze landbouwproducten in andere landen
63 te dumpen en een grote hoeveelheid CO2 uit te stoten.

- 64 ○ De onderliggende oorzaken die zorgen voor vluchtelingen worden aangepakt.
- 65 ○ Nederland vangt, zolang de oorzaken van de vluchtelingenstromen niet zijn opgelost, mensen in
66 nood op. Het overgrote deel van de opvang gebeurt in de regio. Door in menswaardige opvang in
67 de regio te investeren, wordt voorkomen dat vluchtelingen zich genoodzaakt voelen om naar
68 Europa te trekken.
- 69 ○ Voor vluchtelingen in Nederland komen wordt goede opvang verzorgd en ze worden deel van
70 onze samenleving.
- 71 ○ Vluchtelingen die in Nederland asiel aanvragen krijgen binnen twee jaar uitsluitel over hun
72 verblijfsrecht.
- 73 ○ Kinderen die in Nederland opgegroeid zijn of al langere tijd in Nederland wonen krijgen een
74 verblijfsvergunning
- 75 ○ Minderjarige vluchtelingen zonder familie die in Nederland asiel aanvragen krijgen binnen 2
76 maanden te horen of ze in Nederland mogen blijven. Lukt het de rechter niet binnen die termijn
77 uitspraak te doen krijgen ze automatisch een verblijfsvergunning.
- 78 ○ Mensen die gevaar lopen in eigen land omwille van geaardheid, religie, etniciteit of politieke
79 alliantie worden niet teruggestuurd naar het land van herkomst.
- 80 ○ Mensen die buiten hun schuld om Nederland niet kunnen verlaten krijgen opvang en zorg.
- 81 ○ De Nederlandse regering maakt zich hard voor een mondiale oplossing voor het stijgen van het
82 aantal klimaatvluchtelingen.
- 83 ○ De overheid vergroot de zichtbaarheid van klimaatvluchtelingen.

84

8.6 Wereldhandel

85 Handel speelt een zeer grote rol in internationale relaties en economische belangen gaan vaak boven
86 andere belangen. PINK! is het niet met die hiërarchie eens, en wil dat handelsverdragen en de
87 voorwaarden die de WTO stelt gewijzigd worden zodat maatschappelijke waarden bepalend worden in
88 de wereldhandel.

- 89 ○ Andere landen krijgen de mogelijkheid hun markten af te schermen van het wereldtoneel om hun
90 eigen markt en producten te ontwikkelen en bewerken voor export.
- 91 ○ Landen kunnen kiezen om producten te weigeren als belangen als mensenrechten, dierenrechten
92 en duurzaamheid in het geding zijn. Landen kunnen daarom ook zelf importbeperkingen opstellen
93 voor producten die ten koste van deze belangen gaan.
- 94 ○ Vrijhandel is zo geen doel op zich, maar een middel voor welzijn.
- 95 ○ Nederland verzet zich tegen vrijhandelsverdragen, zoals TTIP, die ervoor zorgen dat mens, natuur
96 en milieu onder druk komen te staan.
- 97 ○ Kinderarbeid en uitbuiting van werknemers worden actief bestreden.
- 98 ○ Alle landen krijgen invloed op het beleid van het Internationaal Monetair Fonds en de
99 Wereldbank.
- 100 ○ In onze handelspolitiek moeten we niet handel voor alles laten gaan. Onze handelspolitiek draagt
101 nu namelijk bij aan het in stand houden van regimes die de plaatselijke bevolking onderdrukken.
- 102 ○ Nederland laat geen handel toe waarbij er onderdrukking plaatsvindt van inheemse volkeren
103 zoals die in West-Papoea, Tibet en de Westelijke Sahara.
- 104

8.7 Defensie

105 De primaire taak van de Nederlandse krijgsmacht is de bescherming van het Nederlands grondgebied.
106 Sinds het einde van de Koude Oorlog kent West-Europa geen existentiële bedreiging.
107 Democratiseringsgolven hebben geleid tot de afname van de kans op oorlog in Europa. Democratieën
108 voeren immers geen oorlog tegen elkaar. Naast de continentale vrede is er sprake van een algehele daling
109 van het aantal oorlogen in de wereld. Defensie- uitgaven als tijdens de Koude Oorlog zijn hiermee
110 onverdedigbaar geworden. De focus op expeditionair optreden en de krimpende budgetten hebben er
111 samen toe geleid dat Europese legers hun capaciteit voor zelfverdediging hebben verwaarloosd. Voor de
112 Krijgsmacht ligt daarom de taak om deze capaciteit te herstellen met de beschikbare financiële middelen.
113 PINK! roept daarom op om de krijgsmacht drastisch te hervormen, de operationele landstrijdkrachten
114 moeten worden teruggebracht naar een omvang die beheersbaar is voor vreedstijd. Tegelijkertijd moet
115 er worden gestuurd op vergrote mobilisabele eenheden voor reserves en gevallen van nood. Voor PINK!
116 houdt de taak van de krijgsmacht niet op bij de eigen veiligheid. Wij staan voor de kwetsbaren. Militairen
117 die ver van huis hun leven riskeren om anderen te helpen verdienen daarom onze steun. Ook de handel
118 in wapens vormt een groot probleem.

- 119 ○ Vredesoperaties van de Verenigde Naties worden alleen gesteund als deze legitiem,
120 proportioneel en effectief zijn en gericht op een eerlijke verdeling van de natuurlijke rijkdommen
121 van de Aarde.
- 122 ○ Nederland houdt de volledige zeggenschap over haar eigen krijgsmacht.
- 123 ○ De leeftijd waarop militairen uitgezonden mogen worden op missie wordt verhoogd naar 21 jaar.
- 124 ○ Nederland zet zich actief in om wapenproblematiek aan banden te leggen, door zich in te zetten
125 voor wereldwijde regulering van wapenhandel, het ruimen van landmijnen en
126

- 127 clustermunitieresten en hulp aan slachtoffers hiervan, regulering van het gebruik van drones en
128 te werken aan een universeel verbod op het gebruik van uranium in wapens.
- 129 ○ Aanwezige kernwapens worden uit Nederland verwijderd en Nederland schaft geen JSF-
130 straaljagers aan.
  - 131 ○ De militairen van Dutchbat III en de nabestaanden van de Val van Srebrenica krijgen eerherstel
132 en compensatie.
  - 133 ○ Nederland treedt uit de NAVO.

134

9 Economie, arbeid & sociale zekerheid

1 In de breedste zin van het woord houdt 'economie' in wat de mens zich kan veroorloven. Dit geldt ook
2 ten opzichte van het milieu, dieren, het klimaat, toekomstige generaties en mensen in andere landen.
3 In de huidige samenleving is deze betekenis van het woord op een zijspoor beland. Dit door de wens
4 naar alsmáar méér geld en méér groei. De (onomkeerbare) schade die deze wens met zich mee heeft
5 gebracht is onacceptabel. PINK! pleit voor herbezinning en participeren in een duurzame samenleving
6 waar mededogen centraal staat.

9.1 Een economie die voor ons werkt

7 Een te krappe definitie van economie wordt nu gehanteerd. Het gaat nu te veel over winst maken op korte
8 termijn. Dit systeem is niet houdbaar en leidt tot fenomenen als Earth Overshoot Day. De levering en
9 organisatie van energie kan een stuk groener, net als het belastingstelsel en de manier waarop de
10 financiële markten zijn ingericht.
11

12 *Transitie*

13 Om problemen voor toekomstige generaties te voorkomen is een transitie naar een duurzame economie
14 noodzakelijk. De wereld bouwt elk jaar een tekort van 30% op aan natuurlijk kapitaal. Alle hulpstoffen die
15 de Aarde weer op natuurlijke wijze aanvult, zijn ruim voor het einde van het jaar al op. Deze dag staat
16 bekend als Earth Overshoot Day. Net als de overheidsfinanciën moet ook deze ecologische begroting
17 gesloten worden.

- 18 ○ Hulpbronnen worden eerlijk over de wereld verdeeld en voldoende wordt overgelaten voor
19 toekomstige generaties.
- 20 ○ Het BBP wordt vervangen door het Common Good Product. Hierin staat het belang van de
21 welvaart van mens, dier, natuur en milieu centraal. Hiermee wordt het waarborgen van het
22 gemeenschappelijke goed het belangrijkste doel van de samenleving. De precieze betekenis van
23 het gemeenschappelijke goed wordt bepaald door de democratische gemeenschap.
- 24 ○ Het Common Good Product wordt in de praktijk gemeten door middel van een puntensysteem,
25 waardoor producten en diensten een score krijgen. Hiervoor wordt de Common Good Balance
26 Sheet gebruikt, waarin de Common Good Matrix de basis vormt (common good versie 5.0). Aan
27 de hand hiervan wordt de hoogte van de belasting bepaald. Ethische bedrijven worden beloond
28 met een lage belasting, waardoor ethische, duurzame en regionale producten die onder eerlijke
29 omstandigheden geproduceerd zijn goedkoper worden. Ethische ondernemingen krijgen zo een
30 sterkere positie op de markt en trekken investeerders aan.
- 31 ○ In plaats van concurrentie wordt de samenwerking tussen ondernemingen gestimuleerd. Uit een
32 meta-analyse van 369 studies is naar voren gekomen dat in 87 procent van de gevallen
33 samenwerking efficiënter werkt dan concurrentie, doordat het intrinsiek motiveert. Het
34 bewerkstelligt succesvolle relaties, erkenning, respect, gedeelde doelen en prestaties.
- 35 ○ Samenwerking tussen ondernemingen wordt beloond met een hogere score op de Common Good
36 Balance Sheet en de daarbij behorende lagere belastingen.
- 37 ○ De Nederlandse economie wordt geregionaliseerd. Hiermee komt de focus op export te vervallen.
- 38 ○ Er wordt meer belasting geheven over grondstoffen die een bedreiging vormen voor natuurlijke
39 hulpbronnen of die grote milieueffecten met zich meebrengen. Op consumentenniveau kan deze
40 belasting als BOW (bruto onttrokken waarde) op lange termijn de BTW vervangen. Dit omdat het
41 onvermijdelijk is dat bepaalde grondstoffen schaars worden. Zo bereiden we ons hier op voor.

42 *Fiscaal*

43 Het belastingstelsel kan een stuk groener. Als milieubelastende activiteiten en producten en het gebruik
44 van schaarse grondstoffen zwaarder worden belast, kan de belasting op arbeid fors omlaag: zo zet het
45 belastingsysteem mensen aan tot een duurzame leef- en productiewijze. Een lagere belasting op arbeid
46 is gunstiger voor het arbeidsklimaat. Door in Nederland en Europa milieuschadelijke subsidies en
47 kortingen af te schaffen kunnen we vijf tot tien miljard euro besparen en worden ook eerlijkere kansen
48 gecreëerd voor duurzame ondernemingen.

- 49 ○ Belasting op arbeid wordt verlaagd.
- 50 ○ Hogere grondstofkosten worden gecompenseerd door lagere arbeidskosten. Hiermee wordt het
51 principe 'de vervuiler betaalt' in de praktijk gebracht.
- 52 ○ Boetes worden inkomensafhankelijk.

53 *Financiële markten*

- 54 ○ Als banken in dienst staan van de samenleving, is de kans op crises kleiner.
- 55 ○ Er komt een groene investeringsbank. Deze is in handen van de overheid en werkt samen met
56 private groene banken.
- 57 ○ Banken worden gesplitst in nuts- en zakenbanken en hun investeringen worden zichtbaar en
58 worden geen bonussen uitgedeeld.

59 **9.2 Werken naar een betere toekomst (arbeid)**

60 *Werk en inkomen*

61 Werkloosheid blijft een probleem. Het toenemende werktempo legt bovendien veel druk op de
62 werkenden.

- 63 ○ De belasting op arbeid wordt verlaagd. Zo wordt arbeid aantrekkelijker voor werkgevers (zie ook:
64 fiscaal).
- 65 ○ De werkweek wordt korter. Dit leidt tot een betere verdeling van het werk en waarborgt de
66 mogelijkheid tot vrijwilligerswerk.
- 67 ○ De ontslagbescherming blijft en bij- en herscholing wordt aangemoedigd.
- 68 ○ De duur van de werkloosheidsuitkering wordt ingekort maar de uitkering wordt wel verhoogd in
69 de eerste maanden.
- 70 ○ ZZP'ers en flexibelen krijgen toegang tot (collectieve) arbeidsongeschiktheids- en
71 pensioenverzekeringen.
- 72 ○ De overheid voorziet in postbusadressen voor daklozen.
- 73 ○ De overheid investeert ruim in schuldhulpverlening en voedselbanken.
- 74 ○ De overheid investeert in sociale werkplaatsen. In een rechtvaardige samenleving moet iedereen
75 de kans krijgen om talenten te ontwikkelen. Het is onacceptabel als mensen met een lichamelijke,
76 verstandelijke of psychische handicap aan de kant komen te staan, terwijl ze vaak onder
77 aangepaste omstandigheden wel gewoon aan het werk kunnen. Sociale werkplaatsen zijn daarom
78 van groot belang.
- 79 ○ De Participatiewet wordt afgeschaft. Deze leidt er in de praktijk toe dat sociale werkplaatsen
80 dichtgaan en veel jonggehandicapten werkloos worden en in de bijstand terecht komen.

81 **9.3 Mogelijkheden voor iedereen (sociale zekerheid)**

82 *Wonen*

83 Voor jongeren is het moeilijk om een betaalbare woning te vinden. Onzekerheden rondom de
84 hypotheekrenteaftrek en strenge voorwaarden belemmeren de koopwoningmarkt en de wachtlijsten
85 voor betaalbare huurwoningen zijn eindeloos. Maatregelen zijn nodig om dit te veranderen.

- 86 ○ Het wordt mogelijk om een hypotheek af te sluiten met meer dan twee mensen die geen familie
87 van elkaar zijn.
- 88 ○ De hypotheekrenteaftrek over een periode van 30 jaar geleidelijk wordt afgeschaft. De
89 overdrachtsbelasting wordt per direct afgeschaft.
- 90 ○ Boetevrij aflossen van de hypotheekschuld wordt makkelijker gemaakt.
- 91 ○ De privatisering van woningcorporaties wordt teruggedraaid. Hiermee wordt de
92 huurwoningmarkt socialer.
- 93 ○ Wie met een goed inkomen een sociale huurwoning bezet, betaalt meer huur. Tegen malafide
94 verhuur van huizen wordt streng opgetreden. Dit ter socialisering van de huurwoningmarkt.
- 95 ○ Huurders van kamers krijgen recht op huurtoeslag als de huur voldoet aan het puntensysteem.

96 *Uitkeringen*

97 Bijstandsuitkeringen worden per individu gebaseerd op het basisbehoeften criterium in plaats van op de
98 samenstelling van het huishouden, de burgerlijke staat of leeftijd. Ongeacht de gezinssituatie ontvangt
99 iedereen een gelijke beloning voor gelijk werk. Er moet meer gelijkheid tussen man en vrouw op de
100 arbeidsmarkt komen. Ook moeten ouders meer ruimte krijgen om voor hun pasgeboren kind te zorgen.

- 101 ○ De 'Balkenende-norm' wordt uitgebreid naar de semi-publieke sector.
- 102 ○ Dezelfde bijstandsuitkering wordt uitgekeerd waarvan de basisbehoeften bekostigd kunnen
103 worden.
- 104 ○ De Wajong en WSW blijven een vangnet voor mensen met een beperking. De Wajong blijft dus
105 bestaan.
- 106 ○ Kinderbijslag wordt toegevoegd aan het kindgebonden budget. Deze wordt daardoor
107 inkomensafhankelijk. Ter compensatie wordt zowel het uitkeringsbedrag als de maximale
108 inkomensgrens van het kindgebonden budget verhoogd.
- 109 ○ De bijdrage voor de kinderopvang blijft.
- 110 ○ Betaald zwangerschapsverlof van 6 weken tijdens de zwangerschap blijft gehandhaafd.
- 111 ○ Tijdens de bevalling heeft elke ouder recht op betaald verlof. Betaald bevallingsverlof van
112 minstens 10 weken na de bevalling blijft gehandhaafd. Voor de andere ouder(s) komt er een
113 betaald partnerverlof van 8 weken. Dit kan gebruikt worden tijdens het zwangerschaps- en
114 bevallingsverlof van de moeder (dit vervangt het huidige kraam- en partnerverlof).
- 115 ○ Elke ouder krijgt recht op 3 maanden onbetaald verlof dat overgedragen kan worden naar een
116 andere ouder.

117 *Pensioen*

118 Jong en oud moeten eerlijk worden behandeld en pensioenfondsen moeten transparanter en
119 democratischer.

- 120 ○ De pensioenleeftijd wordt geleidelijk verhoogd naar 67 in 2030. Wie nu zestig jaar oud is, kan op
121 diens 65ste met pensioen. Na 45 jaar werken heeft iedereen recht op pensioen.
- 122 ○ Deelnemers in een pensioen krijgen de keuzevrijheid om niet deel te nemen aan investeringen in
123 wapens, fossiele brandstoffen en/of bio-industrie.

124 *Basisinkomen*

- 125 Het basisinkomen is een onvoorwaardelijk inkomen voor alle burgers. De discussie over het invoeren
126 hiervan is al heel oud, maar actueler dan ooit. Dit idee verdient dan ook serieuze aandacht. In deze wereld
127 voorzien we met steeds minder menskracht in onze behoeften. Dit komt onder andere door robotisering.
128 De aanname dat iedereen betaald werk moet verrichten om in levensonderhoud te kunnen voorzien is
129 aldus achterhaald.
- 130 ○ Het basisinkomen wordt ingevoerd. De staat doet na onderzoek een concreet voorstel over de
131 invoering hiervan.

132

10 Technologie voor de toekomst

1 **Technologische vooruitgang is een constante van de menselijke samenleving. Nieuwe technologieën**
2 **kunnen bijdragen aan de verbetering van al het leven op aarde. Denk hierbij aan bijvoorbeeld**
3 **levensreddende medische technologie, duurzame energievoorziening en automatisering van allerlei**
4 **processen. Ook is alle kennis in de wereld toegankelijker dan ooit door de opkomst van nieuwe**
5 **communicatiemiddelen. Met deze vooruitgang komt ook het gevaar van misbruik van deze**
6 **vernieuwingen. Het recht op privacy wordt aangetast door bedrijven, die vaak zonder weten van de**
7 **consument verdienen persoonlijke data, en overheden, die toegang tot persoonlijke data vragen onder**
8 **het mom van veiligheid en gemak. PINK! maakt zich hard voor een samenleving waarin technologie een**
9 **positieve rol speelt, zonder dat dit ten koste gaat van fundamentele burgerrechten.**

10.1 Baas over je eigen gegevens

11 Privacy is een recht dat door de overheid vaak wordt beperkt ter bevordering van de veiligheid. De
12 noodzaak, proportionaliteit en effectiviteit van deze beperkingen wordt vaak vooraf niet genoeg
13 aangetoond.

- 14 ○ Datalekken bij overheid en bedrijven worden gemeld.
- 15 ○ Systemen die privacy niet kunnen waarborgen worden afgeschaft.
- 16 ○ De plicht van internetproviders om gegevens van burgers te bewaren voor inlichtingendiensten
17 wordt afgeschaft.
- 18 ○ Het opnemen van vingerafdrukken in paspoorten en de centrale database worden ongedaan
19 gemaakt.
- 20 ○ Privé-gegevens van vliegtuigpassagiers en informatie van bankafschriften mogen niet gedeeld
21 worden met andere landen.
- 22 ○ Er komen strengere normen voor het aftappen van telefoongesprekken.
- 23 ○ Gemeenten mogen geen persoonsgegevens verstrekken aan kerken en andere religieuze
24 genootschappen. Hierdoor geven gemeenten een voorkeursbehandeling aan deze
25 genootschappen en wordt privacy van burgers ondermijnd.
- 26 ○ Er komt geen cameratoezicht op andere plekken dan door de rechter aangewezen risicogebieden.
- 27 ○ Het briefgeheim geldt ook voor digitale communicatiemiddelen.
- 28 ○ Elke vorm van digitale berichten encryptie met als doel de vertrouwelijkheid van het bericht te
29 kunnen waarborgen is volledig toegestaan.
- 30 ○ Het elektronisch patiëntendossier wordt afgeschaft. Dit dossier bevat meer gegevens dan
31 noodzakelijk en deze gegevens worden met onnodig veel patiënten gedeeld. Dit beperkt de
32 privacy van patiënten.
- 33 ○ Privacy van zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers)
- 34 ○ Het is erg makkelijk om het adres van een eenmanszaak te vinden in het handelsregister van de
35 Kamer van Koophandel (KvK). De KvK maakt geen onderscheid tussen zelfstandigen zonder
36 personeel (zzp'ers) en andere eenmanszaken. Hierdoor zijn privégegevens van mensen die (soms
37 noodgedwongen) als zzp'er werken makkelijk beschikbaar.
- 38 ○ De Kamer van Koophandel (KvK) maakt geen adressen openbaar van zelfstandige ondernemers
39 zonder personeel (zzp'ers) zonder dat deze ondernemers hier expliciet toestemming voor hebben
40 gegeven.
- 41 ○ De KvK stopt met het doorverkopen van adressen van zzp'ers
- 42 ○ Gegevens van eenmanszaken die zijn uitgeschreven bij de KvK worden verwijderd.

43 **10.2 Vrijheid in een digitale wereld**

44 Vrije en toegankelijke informatie voor iedereen zijn van groot belang in onze maatschappij. Censuur van
45 informatie belemmert deze toegankelijkheid van informatie. PINK zet zich daarom in voor een digitale
46 wereld waarin publieke informatie toegankelijk blijft, met waarborgen van individuele privacy.

- 47 ○ Informatie van overheidsdiensten en bedrijven die met publiek geld worden gefinancierd, wordt
48 publiek toegankelijk.
- 49 ○ Internetproviders mogen legale informatie niet beperken
- 50 ○ Het verbod op het downloaden van auteursrechtelijk beschermd materiaal wordt opgeheven.
51 Handhaving van dit verbod beperkt vrije informatievoorziening en schendt het recht op privacy.
- 52 ○ Alternatieve distributiemethodes die auteurs belonen voor hun werk worden onderzocht en
53 gestimuleerd.
- 54 ○ Nederland zet zich in tegen Europese internetcensuur.